٤٤٢

سلطان مراد خان

یارایچون اوله غذا تا قومشم جان تنم   بنیم آتش عشقه کوله اولدی بدنم

عقلی ایلدی یغما بنوم اول حسن جمالی   عجب الله اوله بیهوده بنوم هوسنم

وله

فلک برحقه باز ساحر ایجون   قنی سوایجند ماهر ایجون

نیجه شاهان عالی مشربدر   غرور ایله نیجه سوزلر دمشدر

قنی کیولن ارمش کاخ ایولنر   قنی دوستنز اول ایولنز ایچره دیوان

قنی روضات الجنة ماء سلسال   قنی اریجی ابر شوب بوکری زلال

قنی اسکندر و جمشید و دارا   قنی کیخسرو ضحاک ماه آرا

قنی خسرو قنی شیرین فرهاد   صوروی توزلرینی کلیابر

جهانه الکیوب بلدک نه ایمش   نه ورزیا بوبجه فکر و بوبجه اندیش

بچون بردم کوزکی اولمز کشاده   وررسن نازنین عمروکی باده

کوزکی اچ اجلدن کار آراد

سنزوم نیودر باطن قطاعه

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد اول حضرت خالق الموت والحيوة • واول شارع توريث الاحيا
من الاموات • پادشاهه درکه جميع موجودات وجود واجبنه تسبيح
ايدرلر وان من شيء الا يسبح بحمده وصلوات صافيات بي حد
وتسليمات زاكيات بي عد • اول خير البريه محمده درکه بيشواء
عاشقان حضرت • ورهنماء مشتاقان امتدر • واول آلنه
واصحابنه درکه انلره متابعت نور هدايتدر كقوله عليه السلام
باَيهم اقتديتم اهتديتم اما بوندن ظاهر ومعلومدر که علم شرايع
اولىء علومدر • وطلبى فرض اولمشدر لقوله ع م طلب العلم فريضة
على كل مسلم ومسلمة • وعلم شرايعده طلبى اهم اولان علم فرايضدر که
تعليمنه وتعلمنه امر نبوي واردا ولمشدر قال النبي عليه السلام
تعلموا الفرايض وعلموها الناس فانها نصف العلم وقال ع م اذا تحدثتم
فتحدثوا بالفرايض فاذا لهوتم فالهوا بالرمى وقال ع م من تعلم بابا
من علم الفرايض ليعمل به ويعلم غيره كان خيرا له من الف ركعة ركعها
اي من النوافل وقال ع م من تعلم العلم ولم يتعلم الفرايض كبرنس لا رأس له
يعني باشسز بورك كبيدر دمكدر وقال ع م من نقص من نصيب لوارثه
بغير علم نقص الله نصيبه من الجنة • پس بو اجلدن حضرت رسولك

صلى الله عليه وسلم هجرتی تاریخندن سنه عشر وتسعمائه ده انا
طولیه بر امیر عالم عادل لما جاء من عند الله ایله عامل اسمی متماسنه
مطابق حسن پاشا دمکله معروف ملک بکلربکی اولوب ولایت قرمانه
محروسه کوتاهیه ده متمکن اولدوغی اثناده علم فرایضی بلمک لکه
طالب اولوب صادق القول لک احادیث مذکوره ده بیان اتدکی ثواب
عظیمه مستحق اولدی خیر اعمال دیوانته ثبت اولنه ان شاء الله تعالى
آمین یا مجیب السائلین فلاجرم میر کبیر ولک رغبت اتدکی شوقنه
بو خاک حقیر یوسف بن جنید فقیه دخی که مشهور در چولی سنان
دیمکله بو علم فرایضی ترکیله ترجمه ایلیوب منظوم یازدوردمکه
علم فرایضدن بعض لبنین مشکللری دخی اظهار ایدوب حل اوله
وناظرینده موجود رکه بو عبد ضعیفی خیر دعایله یاد ایده لر والله
المستعان وعلیه التکلان ، **اولا** بلکل که میتک ترکه سنده درت
حق متعلقدر یعنی درت حق یاپشر ترکه یه یاپشماسی ترک اندوکی صرف
اولنمقدر بری تجهیز وتکفیندر وبری بو درجوارسه جمله مالندن
بودجی ویرلمکدر وبری تنفیذ وصایادر یعنی وصیت وارسه
وصیتینی جبر معقدر وبری دخی تقسیم بین الورثه در کتاب الله سنت ایله
اجماع امتله ، **کذلک** امدی تجهیز وتکفین اول اذکر اولندی زیرا

میتک أهمّ مهماتندر وهم مهمات جوتنا قیاسی اولنز جوتندر مدیون
اولجق اکننده لباسی صاتلماز ایدی کذلک ماتنده دخی البته کفن
ضروری صاتلور • وتجهیز حین موتدن قبره وارنجه اولان خرجه
دیرلر تکفین همان میتی کفنلندرملکدر ارده اوج وعورتده بشدر
بری کوملکدر بری بیناسنی اکه قات ایدب اورتاسن دلوب دکش می
یقا اچوب کو کسنه کلن طرفن کو کسنه دک یرتب باشندن کچرمکدر
اوزنلقده میتک چکنندن ایاغنه انجه عورجه درع دیرلر وبری دخی نکدر
بربیناوجی اکه بوکیب دلمکدرنزکب یرینه وبری لفافه وبری ازار
درکه اکه اوزن بینی لردرمیتکه پسندن بغلنور یاقلری اورتر وایکلری
کودیی طولای اورتر وبرایی سی دخی خرقه یعنی کوکس باغیدر کفنلی
اوزرندن کوکسنی باغلر خرقه ایله درنجک ارده لازم دکلدر بوذکی
اولان کفن سنیدر کلدکه کفن ضروری یعنی کفن کفایه ارده ازار ولفافه
درو عورتده ازار ولفافه وخماردر • میت مدیون اولسه کفن سنی
لازم دکلدر کفن ضروری صاتلور حتی هیچ نسنه سی اولمسه اوتله
ویپراغله دفن ایدرلر بولردخی بولنمسه ترابی چامور ایدوب کومه سنه
سوروب نمازن قلوب دفن ایدرلر وکفن آق بیزدن اولا رنکین اولمیه
وعورت فوت اولسه کفن اداوزرنه ندلازمدر عکسنده لازم دکلدر

جمیتی

يتيمي جائز دكل يسه كمنى ورثه نك اولر تركه دن خرج اولنمز اسه والا
فقرانك ولر قرآن اوقيانلره واوزرنه فقرايه خرج وصيتي وارسه
وصيتدن اولر والا ايدن يا ندن اولر تجهيز دكلدر وكفنده اسراف
وتقتير حرام وممنوعدر قال الله تعالى ولا تبذر تبذيرا ان المبذرين
كانوا اخوان الشياطين وقال ان الله لا يحب المسرفين ودخي حق ورثه
ضايع اولر تقتيرده دخي حرامدر قال النبي عم حسنوا اكفان الموتى فانهم
يتفاخرون باكفانهم فيما بينهم وقال النبي عم وزينوا موتيكم كما زينوا
عروسكم وقال عم واكرموا موتيكم كما اكرموا احياكم • وميتك تركه سي
اكه قسمدر بر سي حق غير متعلق اولمايه تجهيز وتكفين مقدمدر
ترتيب اوزره اجرا اولنوب تركه دن صرف اولور • وبرسي حق غير
متعلق اولان تركه در تجهيز وتكفين مقدم اولمز دين مقدم اولور
مكرر بيدن ارتدا اول وقت ارتندن تجهيز وتكفين اولر مثلا عبد
عبد جاني ومال مرهون ومبيع قبل القبض وقبل تسليم الثمن ومهر معجل
ومؤجل يحوب تعيين اولين مال واجرتي الندن منفعتي تمام كورلماش
مستاجر دخي نكي بونلرم بكنه وارسه بونلره حق غير متعلق اولمندر تركه
دلمز • وكذا العبد المأذون اذا احقد الديون ثم مات المولى فليس له مال
سواه يعني عبد مأذون دخي مديون مستغرق اولسه موليه تركه اولمز

مكر دينډن ارته عبد جاني صورتی بوکم بر کشنك قولي بركمسنه نك نفس
ويا خود بر عضوين تلف ايلدي جنايتلو اولدي مولاسي جيو تندم اكن اما
الفدا وانما الارش ديو حكم اولنز ايدي ناكاه مولي متوفي اولسه اول
جنايت ايدن قولدن غيري مال بولنمسه اول قولي بحكم الشرع جنايته
ويرلر مولي تجهيزنه صرف ايتيلر مكر ارش جنايتدن قول بهاسي زياده
اوله زياده سي تركه اولور اندن تجهيز اولنور والمرهون صورتي
بوكه بركمسنه بورجي اولوب مالن رهن قومش ايدي رهن قونلن
مالدن غيري تركه سي يوق رهن بورجي ايجون تعيين اولنمش اولور
راهن فوت اولدقده رهن قونلن مال مرتهن يدنده مستغيا الدينه
اولور تركه اولنمز مكر زياده اولا مبيع صورتي بوكم بركمسنه صاتون بر نسنه
الدي بهاسن ويرمدن ومبيعي قبضنه كچورمدن مشتري مفلس متوفي
اولدي اول صاتون النن مبيع مشتري يدنده تركه دكلدر بايع يدنده قالور
ومهر غير معتوض صورتي بوکم بر اداعورت نکاحلندقده طوتلر
ولوادلر ويا خود قول وقراوش تعيين ايدوب مهر معجل ايجون ويا
خود مؤجل ايجون ديو ذكر اولنزدي هنوز عورت قبض ايتمدن ار
متوفي اولدي اول تعيين اولنن قيمتيات عورتكدر اولور انه تركه
اولنمز ومتاجر صورتي بركمسنه دارن ويا خود دكانن بركمسنيه اوتد

ووردي بر بلّق اوجرتن اوكرديلر لدي خرجلندي وعن تمام اولمسوزن
موجر مفلس فوت اولدي مستاجر قيمتي دخي همان النن اجرت مقداري
ياخود اكسوك اولسه مستاجر ويرديكن تلر موجر تركه اولنز مكر زياده قيمتي
اوله **كلدك** ميتك غسلنده مشايخ اختلاف ايدب بعضلر لاجل
الحدث يوتدير وبعضلر لنجاسة الموت يوتديرلر بو قياسه اقربدر ۞
كوبه كندن دين كوزنه دك بر رشون مقداري بيزلو وتلر ذيرا النظر
ما بين السرة والركبة حرامدر لقوله عم لعلي رضي الله عنه لا تنظر الى
فخذ حي وميت بر عورت سفرده فوت اولسه زوجي يوغيسه بر عورتم
يودره لر مسلمان عورت بولنمسه كافر عورتنه يومغي اوكرده لر اول
يوبه اكر كافر عورت دخي بولنمسه صبيه يودرنلر اول دخي بولنمسه
يومق لازم دكل تيمم اتدرلر وقتنده ذو رحم محرمي قوبه بولنمسه
صالح كشيه ياپشدرنلر وميته غسلده مضمضه واستنشاق اتدرمالر
خلقتي تمام اولمامش دوشكده نماز قلنميه اما غسلنده بعضلر يونه ديرلر
وبعضلر يونميه ديرلر اما مختار يونمسدر وأرسه دري طوغسه فوت
اولسه ياخود اكثري دري طوغسه دخي فوت اولسه يونه ابدست الدرميلو
نمازي قلنه وشول دوشكه خلقتي تمام اوله درت آي تمام ده دوشه
يونق لابد در اول الاصلدر دوشك ايله عورتك عدتي بكر وجاريه ام ولد اولورلر

اکر مولاسی دعوت ایدرسه زیرا قرق کون نطفه در و قرق کون
قاندر و قرق کون اتدر حتی بر کمسنه عورت نکاحلنسه عورت درت
آی تمامنده حین نکاحدن ولد کتورسه ولد نوع ثابتدر اولو بر کون
اکسکده کتورسه نکاح فاسددر ولد زوجه اولدن اولر میت صوده
بولنسه یاخود اوزرنه صو اقسه بینه یولمق لابددر زیرا خطاب غسله در
وصغیر وصغیره که بالغ اولمیلر اردن وعورتدن هر کیم یورسه جایزدر
وخادمی وکسوکی لدر آدم یوماق کرک **کلدک** خنثی ده غسل بحثه اولر
بعضلر بر سیده قویوب یوبایلر دیر وبعضلر تیمم اتدرلر یومیالر در
وبعضلر یا بیله یوبایلر دیر • بر آدکه عورتلر اراسنده فوت اولدی
تیمم اتدرلر بیه خود جاریه وارسه جاریه یودرلر عورتلر نمازن
قلدرلر اما ملدن اوتالرنده طودغزلر بعده دفن ایدرلر وارسه
عورت میت نمازن قلدقدن صکره نماز قلمغه ار آدم حاضر اولسه لا یعاد
صلوتها کذا فی العتبة • ان سفرده فوت اولسه ار آدم بولنمسه میتک عورتی
بیله ایسه عورتی یویر کذلک سفرده عورت فوت اولسه آخر عورت
بولنمسه زوجی یویر کذا فی النقایة ام وام ولدی مولاسی یومیاز
عکسنده دخی بونلر مولاسن یومیالر زیرا مولا فوت اولجق جاریه
غیرکه ولدی وام ولد دلغی آزاد اولدی میتک الی چوق اولسه عیالی آن

مطلب غسل خنثی

اولسه

اولسه كفن سنّی اولی در عكسنده كفن ضروری اولی در افضل میتك
قبری كلدكی ارد بجه كتمكدر ومیت بیره قونماینجه خلق اوترمق
مكروهدر ومیت دفن اولدقدن صكره چقرمق جایز دكلدر
مكر كه ارض مغصوبه اوله واصاحب ارضی دن ویرمیه یا شفیع شفعه
دوته اول وقت چقارلر غیری یره دفن ایدرلر میتی یومزدن
ونمازی قلنمزدن اول دفن اولسه قبرینه نمازن قلالر دیرلر غسله
قادر دكلدر میتی بر شهردن بر شهره نقل ایلمك جایزدر فاما
بعد الدفن لاینقل كذا في النقایه ومقبره یا صوق ابو حنیفه
قاتنده مكروهدر بو بجلین مقبره ده اوترمق واویمق ونماز قلمق
وبتورل وتغوط ایتمك وسو مكرمك مكروهدر وینه بو بجلین مقبرنك
اوتن ودكنن ایرتلمق مكروهدر وضرورتده بر قبره بر نچه میت دفن
ایتمك وارله عورت ضرورتده بر مقبره یه قومق جایزدر فاما ارك
قدمه قیلدن یكا عورت كخلفندن قویالر ارالرینه تراب حایل ایدرلر
یحی قبره اوغرسه سلام ویرلر ویقولون في سلامه السلام علیكم
انتم لنا سلف ونحن لكم تبع وقبرده سنت اولان لحددر یارمق
دكلدر لقوله عم اللحد لنا والشق لغیرنا صورت لحد بودركه قبرك
قبله طرفندن یری یاردقدن صكره قازمقدر میتی انده قومقدر

شق قبرك اورته سن قازوب اول مقدار مكركه يعني تمشق اوله لحد ممكن
اولميه اول وقت شق ايدوب بولر مستحبدر لحده قصب وكرپچ وطاش
مكروهدر پشمش كرمد وخشب لان النبي ع م نهى ان يتشبه القبور بالعماره
والخشب والاجر للعمران وجوز بعضهم التابوت يعني بعضلر تابوتي جايز
كورديلر يعني تمشق اولدوغي وقت وليكن تابوتك ترابي دوشيلر واكثر
دموردن تابوت دوزسلر اولري جايزدر ولكن السنه ترابي دوشيلر
وقيا غنك ايچ يوزن دخي چامور ايله صوايلر (دوشسهلر) وادسلي قبرك السنه كفنك
غيري يبز وثوب ولحاف دوشه سلر جايزدر وقبر اورتلو اوله ارضه
بر قارش واكه قوش تغار اوله وطاني وضع ايدرلر وقبري الجيله وكرهه
يايمق مكروهدر وقبرك اوستن تابوت وضعندخي يايمق مكروهدر
وبر كافره عورت مسلماندن حامله اولوب فوت اولسه مسلمانلر قبرينه
دفن ايدرلر وليكن يوزيني شمال طرفنه دندورلر وميت اوزرينه شمع
ياقمق بدعتدر وميتي قبره اچي تلر ايلتمك جايزدكلدر زيرا اناس اوزرينه
واجبدر ان يحملوها وصوتلر ميتا وزرنه وقبره ايلتركن ذكر مكروهدر
وقبر بعيد مسافه اولسه ركوب جايزدر ميت اردنجه وميته حامله كن
فوت اولسه قارنن ياروب ولدي چقرميلر بركمسنه بر آخرك اكجي سن
يوتدي وفوت اولدي قارنن يارميلر قيمتن اله لر تركه سندن وكوكب

اوغلانه

اوغلاني برادهم يا اكرا انه كوتورب مقبره يه التمك جايزدر وآتربنوب
الله المؤ دفي جايزدر وآنه يوكلدب فنره التمك مكروهدر ميت بني
فلان يوسن وياخود فلان نمازم قلسن ويه فلان فنرمه قادنسون
ويه خود فلان يبره قوسن ديو وصيت اتمك باطلدر في الاصح
في زيارة القبور ان يقف مستدبر القبلة مستقبلا لوجه الميت وان
يسلم ولا يمسح القبر ولا يقبله ولا يمسه فان ذلك من عادة النصارى
كذا في القنية **فصل** في بيان اسقاط الصلوة عبدك مولاسنه
عبادتي اوچ نسنه ايلدر بري بدن ايله وبري مال الله وبري هم بدن
وهم مال الدر شول كه عبادت بدنيه در آنده نيابت جايز دكلدر هي
عبد مكلف كندو بدنيله اتمك كركدر مثلا نماز كبي واوروج كبي نتكه
پيغمبر عم بيوردي لا يصلي احد عن احد ولا يصوم احد عن احد
وشول كه عبادت ماليدر آنده نيابت جايزدر مثلا زكوة وعتق وقطع
واضحيه وكفارة ونذر وقربه كبي بولرده كندو بنفسه ايتوب آخره
اتدرسه جايزدر تمام اولور فاما شول كه عبادة بدنيه وهم ماليدر حج وعمره
كبي بونلرده نيابت عجز اولدقده جايزدر عجز اولمايجق جايز دكلدر مثلا
عجز قوجلق كبي وملكته ضبط ايدر سلطان كبي ومحرم محرمي يوق عورت
كبي بونلر آخره مال ويروب حج اتدرسه جايزدر لاجل الضرورة

کلدک بو مقامده نماز ایچون واوروج ایچون نیابت جایزدر کل ایدی
یه اسقاط نیجه اولور بیانی بو کم بو عبادة بدنیه ایدی مادامکه
تن صحیحدر نیابت جایز دکلدر اما خسته اولسه اوروج طوتمغه واوتورب
قلمغه ویا یاتوب قلمغه قدرتی یتمسه تاخیر ایدوب صاغلغنده قضا ایدوب صاغلغنه
یه کلمکدن توجه اولسه هر فرض نماز ایچون وهر کون رمضان اوروجی ایچون
ییغمی کله سیله بیک قرق درهمدن بچق کله بغدای ویاخود بر کلدار یه
فدیه ویرمک لازمدر عبادة مالیه‌دن اولدیه ارپانک وبغدایک بهاسی
ویرمک ایله اسقاط اولنور شرعیسی بودر بوندن بلنه که صاغلق حالنده
قدرتی اولمیجق قوجالق کبی نماز واوروج بورجی مالله اودنمک جایز اولدرسه
متوفی اولجق عجز تام اولدیغیله علما مالله ادا اولماسی جایز اولدق بطریق
اولیدر بر ایکی امدی میتک وصیت وارسه ثلث مالندن اسقاط ایدیویرمک
وصی اولانلره واجبدر وصیت یوغسه وارثلره قوملق حقی وقونشلق حقی
واسلامه یارا اولمق حقی وار کرکدر که هر عبد مکلف بر مسلمانک جنازه سنه
حاضر اولسه بو حقوقه رعایت ایدوب تبرعاً اول میتک ما وجب علیه سن اسقاط
ایدوب ویرمه‌لر ماجور اوله اکرچه اتمسلر کندولره کناه اولمز ولکن میتی
عذابدن بلا ایمکه عنایت حق ثمین اوله اکر میتک ترکه سی اولماسه کندوندن الفی
الوب حیله ایله اسقاط ایدرلردن تسدد حیله سی بودر که برکمسنه کندو یانندن

یابر

یا بر غیری یرین اوده نخ الدوغی مالدن اول میتک بر یللق یا دخی زیاده نمازیچون
شول حسابله ویره که بر کونک نمازی و وتری ایله آلتی فرضدر بر آیده یوز
سکسن فرض اولور یعنی کاه سیلدی یوز سکسن کیله آرپه و یا خود لطفا کیله
بغدای یا بهالری بر آیلق نمازه فدیه در. درهم حسابیله بر کونه وتر ایله آلتی
فرضدر اوچ بیک یوز یکرمی درهم بغدای و یا خود آلتی بیک ایکیوز قرق درهم
آرپه فدیه در یا بونلرک بهاسی فدیه در. کوتاهیه کیله سی قرق وقیه
اولور هر وقیه اکثر یوز درهم اوزن سکز بیک درهم اولور بر آیکی یوز
سکسان فرض ایچون بر نیم کیله ... اون بر بچق کیله دخی نصف شنکحقی دخی
خمس شنکحقی بغدای فدیه در یا بهاسی فدیه در. اوچ آی ایچون بر مداون
بش کیله دخی بچق شنکحقی یعنی بیک درهم دخی نصف سدس شنکحقی.
یعنی ایکیوز درهم بغدای فدیه در یا بهاسی فدیه در اول ایامده نرخ نه
ایسه اول نرخ اوزره حساب ایده بو مبلغی بر نسنه بغلیوب بر فقیری
اختیار ایدوب اول آلتی ایلق یا زیاده لق نماز فدیه سی اول فقیره ویره
و ویره ایکن دیه کم فلان میتک آلتی آیلق فوتیه نمازلرینک فدیه سیچون
اشبو مالی سکا تملیک ایتدم اول فقیر دخی قبض ایدوب دیه کم الدم قبول
ایتدم ینه سکا صدقه ایتدم دیوب ینه ویره ینه مسقط قبض ایدوب
بن دخی الدم قبول قلدم دیه بعده اول فقیره دیده کی کبی دیوب.

ینه وین اول فقیره دخی اول ددکی کبی دیوب بکوله صدقه این بعدن

بر دخی بر دخی تا نه مقداریلک نمازی اسقاط اولاجقسه هر باری فقیره

ویردکده التی آیلق نماز اسقاط اولدوغنی حسابا ایدوب بیتم آخر فقیره دخی

احتیاج اولمز وهر باری فقیره تملیک تدرکیه الله تعالی قاتنده تملیک ولکن

فدیه مقداری نماز اسقاط اولمز اوله ان شاء الله تع واول فقیر هر باری

ینه ویردکده شول کندینک ملکدن صدقه اتمشیدی ثوابلنه کیره ویرمه

کسنه کوجله الندن الیمز دیجکه کندو اختیار ایله ویردی صدقه ثوابن

بولدی ومیتک فوت اولن نمازن تلو برمک لازم اولمز اوروج دخی کذلک

نماز کبیدر بو قدر اوروجک ونمازک بر نیز طوررد شرعله ایله اولسه نمازه

واوروج بودجی تمام اولدقده اول مالی ینه سقط بر فقیره بو مال مقداری میتک

واجباتی اسقاط ایچون سکا تملیک ایتدم دیه اول دخی قبول وقبض ایدوب

ینه صدقه الکمله ویرمه میتک یاشنه کورن کلما وجب علیه سن ویرمیله

تمام ایدرکن مالی صاحبنه ویره میتک اسقاط تمام اولر فقرایه علمایه هیچ

نسنه ویرمسلر نسنه لازم اولمز اگر ویررلرسه تبرع بویندن اولور

وصیت اولوب مال وارسه ثلثدن معتبر اولر ودخی اسقاطده فقیر نظردر

غنی یه جایز دکلدر کما قال الله تع انما الصدقات للفقراء والمساکین الایة

اندن صکره تجهیزندن وتکفینندن باقی قلان مالنک کلیسندن میتک

بورجن

بورجی اودیالر ترکه وقالمنه اسوة للغرما ایدرلر وارسه بعد التقسیم
برالملی دخی ظاهر اولسه مردود اولور بینه قسمتی داخلدر حصه جقارلر
اندن صکره وصیت وارسه ثلث مالندن وصیت تنفیذ اولنور اما ورثه
وصیت جایزدکلدر پیغمبر حدیثی بویدر که ان الله تصدق علیکم
ثلث اموالکم دیدی وقال عم الثلث کثیر دیدی ثلثه ودخی اکسوکره
ورثه نک نزاعی مسموع دکلدر وثلثدن زیاده وصیت ورثه حکمندن در
برکسنه نوبت اولسه وصیتسز اولمسه میته حکمندن در لما قال عم من مات ولم
یوص مات میتة جاهلیة العیاذ بالله من ذلک وارسه برکسنه ثلث مالی
لزید ومثله لعمرو دیسه ورثه تجویز اتمسه بنصف الثلث وارسه
ثلث مالی لزید وسدسه لعمرو دیسه بثلث الثلث • وارسه ثلث مالی
لزید وکله لعمرو دیسه بنصف • وارسه سدس مالی لزید دیدکدن صکره
ثلث مالی لزیده دیسه همان ثلث اولور زیرا ثلثده سدس داخلدر
وارسه سدس مالی لزیده دیسه مکرراً دیرسه همان سدس ویرلر وارسه
ثلث دراهمی او ثلث غنمی او ثلث ثیابی او ثلث عبیدی لفلان دیدکده
صکره بو مذکورلرک ثلثانی هلاک اولسه ایکی قولی صورتده باقی فلانه
مالی ثلثه ویرلر وایکی آخر صورتده باقی فلان مالک ثلثیدر تفاوتی
ناحق اولدیغیچون • وارسه ثلث مالم عمروک وزیدک اولسون دیو وصیت

اندكدن صكره عمرو ميت بولنسه ثلثك كالى زيدك اولادينه ميت كلاثي احم

وارسه ثلث مالم زيدك اولسون ديدكده موصينك مالى اولمسه فللموصي له

ثلث مال الموصي عندهو تردد ر وارسه ثلث مالم زيدك اولسون دخي فقرانك

اولسون ديسه بينصف وارسه بونلرچه زيده وبونه عمروه وصيتم

اولسون ديركدن صكره بكره بونلركله مشترك اولسون دسه بكرهر برنه

وصيت اولنانك ثلثن الور وارسه بونلرچه زيده والتي الجه عمروه وصيت

اندكدن صكره بكري بونلره شريك ايلسه بكرهر برندن اولان وصيتك نصفن

الور وارسه برعيني وارثيله اجنبيه وصيت ايلسه نصفي اجنبيه ويرلور

وارث محروم اولور بوصورتده وارث مزاحم اولور ميت كبي اولمز زيرا ميت

مزاحم اولمز ابدي **اندن** صكره مال قلور ايسه تقسيم بين الورثه ايدرلر

كتابله سنتله اجماع امتله ورثه دخي اوچ قسمدر بري صاحب فرضدر

بري عصبدر وبري ذوي الارحامدر اول صاحب فرضدر زيرا

پيغمبر دم بيوردي الحقوا الفرايض باهلها فما ابقته الفرايض فلاولي

عصبة ديدي ودخي شويلكه عصبه مقدم اولسه صاحب فرض محروم اولور

ابدي پس واجب اولديكه صاحب فرض مقدم اوله صاحب فرض اولديكي

انكچون سهام مقدردر بيان اولنمشدر كتاب الله ده سنت رسول الله ده اجماع امتده

كلام الله ده اولدخي نساء سوره سنده واخر موضعده بين المشركات كالحوال

الرفع

الزوج والزوجة والاب والام والبنين والبنات والاخوة والاخوات
ستدر اولدیغی کبی ذکرنی الاحادیث اطعموا الجدة بالسدس وکقوله علیه السلام اجعلوا
الاخوات مع البنات عصبة وکقوله علیه السلام الحقوا الفرایض باهلها فما بقی فلاولی
عصبة ذکر کالابن وابن الابن واجماع امتایله اولان کالجد وابن الابن
وبنت الابن واخت لاب وسایر من علم توریثهم بالاجماع صاحب فرضده
باقی قلانی عصبه نسبیه یه ویرلر عصبه ایکی قسمدر بر عصبه نسبیه در
وبر عصبه سببیه در عصبه نسبیه دخی اوج قسمدر بر عصبه بنفسه در
وبر عصبه بغیره در وبر عصبه مع غیره در عصبه بنفسه هر ارککدر که
میت ایله انوک اراسنده دیشی اولمیه اوغلی کبی واوغل اوغلی کبی وان سفل
بونلر اولمسه اتاسی کبی واتا اتاسی کبی وان علا بونلر دخی اولمسه اتا انا
بر قرنداشلر واتا بر قرنداشلر وبونلرک اوغلانلری وان نزلوا
بونلرده اولمسه اتا انا بر عمولر واتا بر عمولر وبونلرک اوغلانلری وان بعدوا
بونلره عصبه بنفسه دیرلر • کذلک عصبه بغیره میتک قزلریدر ار قرنداشلریله
ویا خود اوغل قزلریدر اوغل اوغلیله یعنی قرنداشیله ویا خود عموسی
اوغلیله • ویا خود میتک اتا انا بر قز قرنداشیدر ار قرنداشیله ویا خود میتک
اتا بر قز قرنداشیدر ار قرنداشیله بونلره عصبه بغیره دیرلر • کذلک عصبه
مع غیره میتک اتا انا بر قز قرنداشیدر ویا خود اتا بر قز قرنداشیدر میتک

قزلریله یه اوغلی قزلریله وان سفلت عصبه اولورلر لقوله ع اجعلوا الاخوات

مع البنات عصبة بونلره عصبه مع غیره دیرلر اتا انا بر قزقرنداش میتک قزیله

ویه خود اوغلی قزیله قلسه اتا بر قزقرنداشدن اولیدر واتا انا بر ارقرنداش دخی میتک اتا بر ارقرنداشندن اولیدر قوة قرابتلری اولدیغیچون

میراث بونلره کلدی اتا بر بونلر وارکن نسنه بوقدر محجوبدر کلدی

عصبه سببیه مولاء عتاقه در اکرار واکر عورت ومولاء عتاقه نک عصبه

بنفسه سیدر یقارودکر اولان عصبه بنفسه دکی ترتیب اوزره کما

ذکر آنفا مولاء عتاقه نک شی قوباسنه میراث بوقدر لقوله ع لیس للنساء

من الولاء الا ما اعتقن او اعتق من اعتقن او کاتبن او کاتب من کاتبن او

دبرن او دبر من دبرن او جر ولاء معتقهن او معتق معتقهن الا مکر نسا

طایفه سی کندولر ازاد ایده ویاخود ازاد اتدکلری ازاد ایده یا مکاتبلری

اوله یه مکاتبلرینک مکاتبلری اوله بونلر بدل کتابتی تمام ایدرلر فوت

اولرلر ایسه خاتونلر بونلردن میراث بیرلر ویاخود مدبرلری اوله ویا

خود مدبرلرینک مدبرلری اوله دخی خاتونلر مرتد اولهلر قاضی بونلرک

عتقنه حکم ایده بعده بولالری بینه اسلام کله مدبرلر بعد العتق فوت

اولالر بولالری بونلردن میراث بیرلر ویاخود خاتونلر معتق قوللرینی یا

معتق قوللری معتقلرنی برآخر کسنه نک جاریه سنه نکاحلندرلر اول

آخر

آخر كسنه جاريه سن آزاد ايرم جاريه نكحين عتقدن التى آي تمامنده
ولدكله بو ولد مال قرننه بابالريكه خاتونلرك معتقى در فوت اولدقده
صكره ولده فى فوت اولسه ولدك مال هرنه مقدار ايسه اناالري
ثلثى الدرقدنصكره باقيسى خاتونلرك اولر انا مولي سندن اتا موليسنه
انتقال ايدر بوكا جر ولاء ديرلر • شويلكه جاريه ازاد اولمايه وياخود
ازاد اولدقدنصكره التى آيدن اقلده ولدكله جر ولاء اولمز لقوله
الولد يتبع الام فى الرقية والحرية انا مولي سنك ولد محصل اتا وانا
يحى حر بي اصليتن اولسلر ولدلري اوزره ولاكلك بوقدرنه ولا
عتاقه ونه ولاء موالاة • واما انا يحى معتقين اولسلر ويه خود
اصلاري معتقلر اولسلر ولاكلك توم ابكرد جر ولاء اولر • واما معتق
اولسه وياخود اصلنده معتق اولسه انا حرة الاصل اولسه كركسه
انا عربية اولسون وكركسه عجمية انا قوميحون ولد ازن ولاكلك يوقدر
جر ولاء اولمز • واذ سرانا معتقه اولسه وياخود اصلنده معتق اولسه اتا
حر الاصل اولسه اكر اتا عربي ايسه قوم ام ايچون ولد اوزرنه ولاكلك يوقدر
واكر اتا عجمي ايسه امام ابو حنيفه ايله امام محمد قاتنده قوم ام ايچون
ولد اوزرنه ولاكلك واردر وهما رجحا ولاء العتاق وان كان من جانب
الام خلافا لهما ابو يوسف حضرتي قاتنده انا طرفنه ولاكلك يوقدر ديرلر

بزلر مولا مولاه ع معتقد

يرجح جانب الاب **كلدك** عصبه جميع صاحب فرضدن ما بقي الاندير لر
يا لكونز قالحق من جهة واحدة جميع مالي قيليانه دير لر اندن صكره
عصبه اولمسه صاحب فرض نسبيه يه ردّ اولر صاحب فرض اوناكيدر
بر ميتك اتا سيدر وبر ميتك دده سيدر كه اتاسي اتاسيدر وان علا
وبر زوج در وبر انا بر ادر قرنداشدر وبر زوجه در وبر صلبي فرزدر وبر
اوغل قزيدر وان سفلت وبر اتا انا بر قز قرنداشدر وبر اتا بر قز
قرنداشدر وبر انا بر قز قرنداشدر وبر انا در وبر بادر كه صحيحه اولا
وان علت بو اون اكه صاحب فرضدر زوجله زوجه دن غيري عصبه
اولمايجق ردّ اولر صاحب فرض نسبيدر زوجله زوجه صاحب فرض سببيدر
بونلر قرآن ايه بيور لديغي ازره هان فرضلرن الور بونلره ردّ اولمز ما فضل
صاحب فرض نسبيا ولميوب وعصبه دخي اولمايجق بيت المالك در
كلدك اتانك اوچ حالي واردر بر حالي ميتك اوغلي وياخود اوغلي
اوغلي وان سفل سدس المقدر وبر حالي ميتك قزيله وياخود اوغلي
قزيله وان سفلت سدس المقدر وباقيه عصبه اولمقدر وبر حالي
ميتك هيچ اوغلي وقزي اولميوب كل مالي بطريق العصوبة قبلمقدر
وودده نك دخي حالي واردر بري ميتك اوغليله واو غلي اوغليله
وان سفل سدس المقدر وبري ميتك قزيله وياخود اوغلي قزيله وان سفلت

سدس الور باقيه عصبه اولمقدر وبري ميتك اوغلي وقزي قاليوب
كل مالي بطريق العصوبة المقدر بواوج حالده اتا اولمايجق دده ممان
اتا كبيدر وبر حالي دخي كه دردنجي حالدر ميتك تا سيله قالوب ميراث
يمامكدر زيرا اتا اولركن دده ميراث المز ودخي معلوم اولا كه
دده دورت مسئلده اتا كبي دكلدر بري ميتك باباسنك اناسدر باباسيله
ميراث المزه ديله بيس وبري بركمسنه فوت اولوب عورتن واناسن
واناسن قوسه وياخود عورت فوت اولوب ارن واناسن واناسن قوسه
بو اكه صورتده ارويه خود عورت فرضلرين الدقدن صكره باقي ثلاثه
مالك اكه سن ميتك اناسي وبرن اناسي لور بو اكه صورتده اتا ين
دده قلسه اروياخود عورت فرضلرن الدقدن صكره اكسن اناوير
دده الور دده اتا كبي اولمادي وبري اتا انا برو ياخود اتا بر قرنداشلر
درميتك تا سيله ميراث يمزلر مال جميع اتا نكدر بالاتفاق دده يله يرلر
الماميز قاتنده پس دده اتا كبي اولمادي وبردخي برآزادلو كوله
فوت اوليه معتقنك تا سيله اوغلن قوسه التيده بري اتا سنك
يتش اوغلنكدر ابو يوسف قاتنده اتا ين دده سي قالسه كل مالي
اوغلنكدر بالاتفاق دده يه نسنه ويرلمز پس دده اتا كبي اولمادي
علم فقهده دخي درت مسئله ده دده اتا كبي دكلدر بري صغيره وصغيره

لمغله

اتالري مسلمان اولمانغله مسلمان اولرلر ددهلري مسلمان اولمق

اولمنلر و بري صدقه فطر اولاد صغار ايچون اتا اوزرينه واجبدر

دده اوزرينه واجب دكلدر پس دده اتا كبي اولمادي و بري فلان كشنك

اقرباسنه بيك اقچه وصيتم اولسون ديسه و دده وصيته داخلدر

اتا داخل دكلدر پس دده اتا كبي اولمادي و بري دخي اتا جرّ ولا ايدر دده

ايتمز اتا بر قرن قرنداشك وار قرنداشك اوچ حالي واردر برى اولسه

اتيدر بر بيراكه اولسلر باخود دخي زياده اوچدر بر يرلو بوللر ولك

اركلي و دشي برابردر اركلي نه يوسه دشيدر خي اني يربولتره اولادام

ديرلر و بني لاخياف دخي ديرلر و ميتك اوغلي اله واو غلي اوغليلد و ان سفل

و ميتك قرنله واوغلي قرنليه وان سفلت ميراث يمزلر ايچي بلردر و ميتك

اتاسيله و دده سيله كه اتاسي اتاسيدر كذلك ميراث يمزلر زوجك ايكي

حالي واردر بري عورت فوت اولدي اوغلي و قزي واوغلي اوغلي قزي

وان سفل قالمدي اري نصف مالن الور و بري عورت فوت اولدي اوغلي

و قزي واوغلي اوغلي قزي قلدي وان سفل اري دردنده برين و عورتك

دخي ايكي حالي واردر بري زوجي فوت اولدي اوغلي و قزي واوغلي اوغلي

واوغلي قزي وان سفل قلمدي عورت دردنده بريني الور و بري زوجي

فوت اولدي اوغلي و قزي واوغلي اوغلي واوغلي قزي وان سفل قلدي عورت

سلكه

مكنزده بر بر صلب قزلر اوچ حالی وارد ربر اولسه نصف اكه اولسه
واكيدن زياده اولسه ثلثان يرلر ارقرنداشلريله قلسه لرعصبه اولرلر
للذكر مثل حظ الانثيين يرلر اوغل قزلرينك التى حالي وارد ربر اولسه نصف
ايكى اولسلر واكيدن زياده اولسلر ثلثان يرلر بنات صلب اولمايجق از
قرنداشلريله قلدقده عصوبة مشتركه يعنى للذكر مثل حظ الانثيين يرلر
صلبيه قز بر اولسه اوغل قزلري البته بر يرلر تكملة للثلثين وصلبيه قز
ايكى ولسه اوغل قزى ساقط اولمزلر وبرده ميتك اوغليله ساقط اولمزلر
وارسه اوغل قزلرندن اشغا درجه اوغلان بولنسه اول اوغلن برابرنده
كى قزى وكذلك فوقنده صاحب فرض اولمايان
قزى عصبه ايلر وكندودن اشغاده اولنى اسقاط ايدر
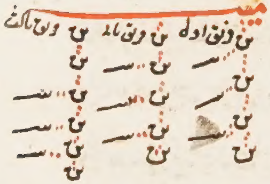

انا انا بر قز قرنداشك بش حالي وارد بر اولسه
نصف اكه اولسه واكيدن زياده اولسه ثلثان ارقرنداشلريله عصوبة
مشتركه يعني للذكر مثل حظ الانثيين وميتك قزلريله وياخود اوغلى قزلريله
وان سفلت قالسه عصوبة مختصة وبر حال الوريد دخي ميراث يمزلر ابن ايله
وابن الابن وان سفل ايله واتا ايله وميتك دده سيله عند ابي حنيفه
وانا بر قز قرنداشلرك يدي حالي وارد بر اولسه نصف اكى اولسه
واكيدن زياده اولسه لر ثلثان انا انا بر قز قرنداشلرك عدمى قاتنده

للبنت الواحدة النصف سواء كانت بنت الميت او بنت
ابنه و للبنات الثلثان و للاخوات لاب وام
للاب اي لك النصف او ل الثلث

ار قرنداشلریله عصوبة مشترکه میتک قزلریله و یاخود اوغلی قزلریله
وان سفلت عصوبت مختصه واما انا بر قز قرنداشلردن بر اولسه الیته
بر بکی واما انا بر قز قرنداشلرکه اولسه ساقط اولمق وبرده میتک اوغلی
ایله واوغلی اوغلیله واما سیله ساقط اولمق ودده سیله دخی ساقط
اولمق عند ابی حنیفه **انانک** حالی وجدده بر میتک اوغلی وقزی واوغلی
اوغلی وان سفل واوغلی قزی وان سفلت اولمایه واخوتدن واخواتدن
اکدا اولمایه من ای جهة کانا ثلث کل بیک وبری میتک اوغلی وقزی واوغلی
اوغلی وان سفل واوغلی قزی وان سفلت اولدوغی وقت وياخود اخوتدن
واخواتدن اکه اولدوغی وقت الیته بر بکی وبرده فی ارفوت اولدعورت
واتاسن وانا سن قویه وياخود عورت فوت اوله ادین واتاسن واناسن قویه
بوکه صورتده ثلث ما بقی بیکدر **کلدکا** بانک حالی اکیدر بری سدس بیکدر
وبر حالی انایله ساقط اولمقدر اما طرفندغی وانا طرفندغی بالکن جمیعسی
انایله ساقطدر میراث یمزلر کذلک اما طرفندغی بالکل انایله دخی ساقطدر
خلافنجه انا طرفندغی ابا لکل انایله ساقط اولمز والقربی تحجب البعدی
من ای جهة کانت سواء کانت وارثا او محجوبا یعنی میته یقین اولاه
ابا بعید اباء حجب ایدر کرکسه یقندغی وارث اولسون وکرکسه محجوب
اندن صکره صاحب فرض وعصبه اولمایه ذوی الارحام ورثه کلهر

ذوی

ذوی الارحام صاحب فرض و عصبه اولمیان تعلقاتدر بونلر بو ذوی الارحام
دخی عصبه کبی درت صنفدر صنف اول قز اولاد و اوغل قزنک اولادی در
وان سفلوا اراکر قز هر قنغیسی میته یقین ایسه میراث انکدر صنف ثانی
اجداد ساقطون و جدات ساقطاتدر یعنی فاسدا بالرحم فاسده دده لردر
کرکسه اتا طرفندن اولسون وکرکسه انا طرفندن اولسون ندکلو تیاره
کدرسه بونلرک دخی اولاسی میته یقین اولاندر صنف ثالث قز قرنداشلر
اولادی و ار قرنداشلر قزلریدر مطلقا یعنی کرکسه اتا انا بر و کرکسه اتا بر
وکرکسه انا بر و انا بر ار قرنداشک اوغلیدر و بونلرک اولادیدر اراکر
قز بونلرک دخی اولاسی میته یقیندر صنف رابع میتک اباسنه و دده سنه
اولاشنلردر کرکسه اتا طرفندن اولسون وکرکسه انا طرفندن اولسون
عمه کبی مطلقا یعنی میتک باباسنک اتا انا بر و یاخود اتا بر و یاخود انا
بر قز قرنداشی و باباسنک انا بر ار قرنداشی کبی و اماسنک اتا انا بر و یاخود
اتا بر و یاخود انا بر ار قرنداشی و قز قرنداشی کبی و بونلرک اولادی کبی
اراکر قز بونلرک دخی اولاسی میته یقیندر بونلر اولمسه میتک باباسنک
و بعده دده سنک عمه لرینه دخی و میتک اناسنک و بعده اباسنک خالاته
و خالالرینه دخی وان علا حکم وهبرمنکعد اولندر دریقینی اولادر ابعد
و بو مذکورات بولنمسه اولادلرینه دخی کذلک یقینی اولیدر اراغندن

ان شاء الله تعالى اختلافاتنده ذکر اولنه **اندن صکره** دوکیلان امام قدوری
دخی اولمسه مولای موالاتدر ویرلر یعنی میتک مولای موالاتی اوقتنده یعنی
شخصه ویرلر امدی زوجینی اولیون ونکرکسه اولماسه غایتی لعدی زوجین
اولحق احد زوجین فرضنی الدقدنصکره مولای موالاتدر ویرلر مولای
موالاة صورتی بودرکه بر مجهول النسب یا خود اکه مجهول النسب هر هما
آخرکه الندن وتبسی قرندا شم مولاسن بن فوت اولسم میراثمی ویره و جنایت
ایدرسم جنایتم جکسه دیدی آخر قبول ایلدی وکذلک لآخر بو اصل اوبجاق
بزم مذهبده احدهما آخرک وارثی اولر میراثن بیرز ولکن مجهول النسب
بو عقد موالاتدن رجوع اتسه جایزدر بونلر مکرکه جنایتن جکش اوله حتی
جنایتن چکدکدن صکره مجهول النسبک اولاد صغاری وعقد موالاتدن
صکره طوغن بو عقده داخلدر **امّا** بو مولای موالاتده اوچ شرط واردر
بری مجهول النسبک مولای عتاقه سی اولمیه و بری سابقا بر آخر ایله مولای
موالاة اوقتمامش اوله که اوله آخر جنایتن چکمش اوله و بری عرب اولمیه
زیرا عرب نسبی ضایع اتمامشدر عربده مولای موالاة جایزدکلدر
و مولای موالاة اوقتن مذکرا ولمق والنده مسلمان اولمق لازم دکلدر
واندن صکره مقرله بالنسب علی الغیر ویرلر بونده دخی اوچ شرط
واردر بری مقر نسبم دردیو اقرار اتدوکی غیر اوزرنه کرک بری دخی
بودرکم

بودرکه اول غیری اولان تصدیق دخی ایتامک کرک وبری اقرار ایدن
کمسنه اقراری اوزره فوت اولمق کرک تا بو مرتبه وارث اولوب
مقردن میراث بیه شویله که مقر غیری اوزره اقرار اتسه کندو اوزرنه
اقرار اتسه وارث معروف کبی میراث بر کذلک مقر غیری اوزره اقرار اتدکده
حکم غیردخی تصدیق اتسه مثلا مقر بر مجهول النسبه قرنداشم سن
دیدی یا عمم سن دیدی اتا مکل اوغلی سنی ودده مک اوغلی سن دیمکله اولور
مقرک اتاسی ودده سی که غیردر تصدیق اتسلر مجهول النسب اولمز ایسه
معروفدن اولورلر و مقر اقرارندن رجوع اتسه مقر له اعتبار اولماز
یعنی وارث اولمز حاصل کلام ارکک درت نسنیه اقراری بینه سز جایزدر
بری اتاسنه اقرار و بری اوغلنه اقرار و بری عورتنه اقرار و بری افندیسنه اقرار
الا بو قدر وار که اتایه اقرارده اوج شرط واردر بری اتا تصدیق
اتمک کرک و بری مقر ممن یولد مثله لمثله اوله و بری مقرک معروف
اتاسی اولمیه کورماسن عورتکلان اقراری جایزدر کلدر معروف اداری اولسه
خلافنجه ارکک عورتنه اقراری جایزدر معروفه عورتی اولدیغی وقتده
کلدکه ولده اقرارده دخی اوج شرط واردر بری ولده فی تصدیق اتمک
کرک مکروله صغیر وصغیره اوله اللرنده یاخود مقرک ولد مملوکی اولا
تصدیقه احتیاج اولمز بری مقر له ممن یولد مثله لمثله اوله و بری دخی

مقرله معروف النسب اولميه وقول اقرارنده دخي شرط بودركه مولاسي
ديدكي آخر مولاي عتاقه سي اولميه كلدك عورتك دخي اوج نسنيه اقراري
جايزدر بر اتايه وبر اره وبر افنديه ولكن بونك قرارنده دخي شرطدر
اداقرارنده شرط اولنلر شولكيه شرط مذكوره ادك وعورتك اقرارلرنده
بولنه مقرله وارث معروف منزلة سنده اولور وشرى معروفه كيبي ميراث
بيي ورثه معروفه مقرله تكذيب دخي ايدرسه وعورتك ولده اقراري
جايزدكلدر زيرا تحميل نسب على الغيردر اقرار ايله ولد معروف كيبي اولمز اتما
ادك وعورتك بوذكر اولان اقرارلردن غيري قرابتلرنه اقرارلري
جايزدكلدر تحميل نسب على الغيردر كلدكه ادك دردنه اقراري جايز اولدي
دردندن غيريه جايز اولمدي لان اقرار المرء على نفسه حجة وعلى غيره ليس بحجة
دردرنده نفسنه اقراردر غيرنده اويله دكلدر كذلك المراة والعبد بالمولي
كلدكه ادك وعورتك بوصحيح اولان برلرده اقرارلري كركسه صحتلرنده وكركسه
مرضلرنده ايكن اولسون جايزدر مرضلرنده ايكن اقرارلري شول وقت جايز اولمز
كه تركه لرنه حق غرما وياخود حق ورثه متعلق اولا واما متعلق اولمجق
اقرار مرضده وصحتده برابردر فرق يوق حالبوكه نسبده ونكاحده وولاده
حق غرما وحق ورثه يوقدر **اندن صكره** ميتك مالنده ومخلفاتنده موصى له
بما زاد على الثلث ويرلر يعني ميت هر نيه وصيت ايتدياسه اكا ويرلر معلوم
اولاكه

اولاكه مصادف تركت امدى وصيت تركيبي مذكوردي بونى من يعنى وقت
فوت اولوب دين قودي ويا جوخه اذ فوت اولوب عورتن قودي بونلر اولمغله
ذوي الارحام ميراثدن منع اولنمز ومولاي موالاة منع اولنمز ومقر له بالنسب
على الغير منع اولنمز وتمجان موصى له بما زاد على الثلث دخي منع اولنمز كل
مالي وصيت اولنمش اولسه **اندن** صكره ذكر اولنان مصادف تركه دن
هيچ بر شي قلمسه طقوزنجي مصرف بيت المالدر بيت المالة ويرلر بونك
ضابطي خليفه در خلافت كمدن ايسه انوكله من بليه ضبط اولنوب مسلمانلرك مصالحنه
صرف اولنه كرك مسجد ومدرسه وكوپري وكاروان سراي يا يدرمق كبي
وعلمايه وفقرايه ويرمك كبي وغزاته وظيفه ويرمك كبي **فصل**
ميراثي بيانلري معلوم اولديسه ميراثي بيلنلر كيملردر بيان اولنه مانع ارث
درتدر بري قوله وقرابتي دركه اقرباسندن ميراث يمزلر شهادتلري
ولايتلري ومالكيتلري ممنوعدر نحراً الهم كركسه رق وافر اولسون وكركسه
رق ناقص رق وافر اولدكي حريه جهتي كا توجه ايتمز اوله رق ناقص مكاتب
ومدبر وام ولد ومعتق البعض كبي عند ابي حنيفه زيرا پيغمبر عم بيورمشدر
كه لا يملك العبد ولا المكاتب شيئا الا الطلاق حتى مولاه نيه اقرار ايلسه بعد العتق
لازم اولور وحرزده بو نزاع اتسه لا يلتفت اليه الا بالبينة وجاريه بر كنسه صاتون
الدقدن صكره حرم يزديسه وطيء حلالدر مكاتب اكي قسمدر بري مال كتابه

ویری ییل کتابتدر اکسوه فی شرعا جایزدر قولک قبولیله مالکنا بتنده
قول بدله کتابتدن عاجز اولسه حاکمک حکمیله ویاخود رضالریله رقیته
عودت ایدر وارسه مولی قولنه انت حر علی سنة او علی الف در سه فی الحال
قوله ازاد اولور قبولیله ییل ومال بورج اولور عجز اظهار اتسه رقیته عودت
ایلمز وارسه بو صورتده قول سنه ده ومالی ادا المکسوزین فوت اولسه
ویاخود مولی فوت اولسه مولی ویاخود ورثه قولک ترکه سنده رجوع ایدر
یعنی قولک نفسنک قیمتنی الور امام اعظم ایله ابو یوسف قاتنده وبر
ییل خدمتنک قیمتنی الور امام محمد قاتنده وارسه قولی ییلک بعض خدمت
ایدوب فوت اولسه عبدک قیمتنی الور ییلدن باقی قلانک قسطندن وامام
محمد قاتنده قولک خدمتنک قیمتنی الور ییلدن باقی قلانک قسطندن
وارسه برکسنه هر قولک اشتری ایدرین اوله ازاددر بر ییلدکدنصکره
دخی بر قوله اشترا ایلسه فی الحال ازاد اولمز سنه تمام اولینجه زیرا عتق
بو صورتده سنیه مضاف قلمشدر بو کا نظیر طلاقدر که وارسه برکسنه
عورتنه انت طالق الی سنة دیسه فی الحال بوشنمز ولمز بعد السنة اولور
وارسه برکسنه قولنی ابدی خدمتلر بیک اقچه کتابت کسه کتابته فاسددر
قول ازاد اولور قیمتنی ویرمکلدر زیرا ابدی خدمت بدل اولمز مجهول المقدار
اولدیغیچون کلدک کتابة بالسنه یه بو کتابة بالسنه قیاسا جایزدکلدر

زیرا کتابتده مولانک یدی قولدن کسلنه کرک ایدی تا کتابة صحیح اولا
مال کتابتده اولیدی. بونده مولانک یدی کسلمز مادامکه خدمتن تمام ایتمیه
فاما کتابت بالسنة استحسانا جایزدر زیرا قولک خدمتی عملدی معلوم و معهوده
در ناس آراسنده عرفا اجاره کبی که منافع معدومه اوزره جایزدر کوردمکز
سنی برکسنه بر آخر کسنه نک قولنک خدمتن صاتون السه بر آیه و یا
خود بر ییله فاسددر و اکر بیر دارنک منفعتن سکا بر ییله هبه و تملیک
ایتدم دیوزا یچیه دسه اجاره جایزدر زیرا اجاره منافع معدومه عوضله
تملیک الملکدر حال بوکه بیع المعدوم باطل و الشری باطلدر و اکر بر کسه
بر کسنه قولنه سکا ایچه ؛ سن بکا ادا ایدرسک اول زمان ازاد اول دیو تعلیق
ایدرسه اول قوله تمام دفن اولور هر نه وقت ادا ایلسه ازاد اولور و اکر بر کسه
عجز اظهار ایلسه رقیته عودت ایدر بیع صحیحدر محصل بو اولدیکه کتابت
بالسنه ده مولی عبدینی کورکسه ایما قیزاسون و کرکسه عجز اظهار ایلیون
رقیته عودت ایتدی دیو بر کسنه بیع ایلسه بیعی جایزدر کلدی اولکی اجاره
بونده اولدر حتی مشتری یدنده فوت اولسه مشتری حاییله ایچم سن
خدمت اولنماین سنه نک مولی دن رجوع ایدر اولور بحکم الترجیح کذا فی المحیط
و اکر بر کسه کتابت بالسنه ده قول عجز اظهار ایدوب یل کچرکن بینی بیع ایله دیو
قبول ایلیه مولی سنه صاتدقدن صکره مشتری یدنده آزاد اولوب

بعد فوت اولور مال ترکه ایلسه مال بایعکدر مشتری نک اولمز کلدک
مدبرم بو مدبره دخی مکاتب کبیدر اکه قسمدر بر مدبر مطلقدر و بر مدبر
مقیددر مدبر مطلق وصیتدر بعد الموت قولیغی فراوشی تملکدر ازاد اولور
فی الحال ثابت دکلدر حتی مولینک مالی اولسه مدبر قیمتنک ثلثین سعایت ایلر
و مولی مدیون مستغرق اولسه کل قیمتنه سعایت ایدر زیرا دین مقدمدر
وصیتدن عتق بوزلمز مدبر جارنک ولدی دخی مدبردر و اگر بر کمسنه
قولنه و یاخود جاریه سنه بر بیلدکه و یه اون بیلدکه فوت اولورسم
آزاد اول دیسه مدبر مقیددر و اگر یوز بیلدکه فوت اولورسم ازاد
اول دیسه مدبر مطلقدر صاتلمز زیرا اول کمسنه یوز بیلدکه دری اولمز بحاله
قریبدر و اگر بر کمسنه عبدنی تعلیق ایلسه دیسکه شو مرضدن فوت اولورسم اگر
ویه شو سفرده فوت اولورسم سن ازاد اول دیسه فی الحال بیعی جایز شرط
بولنسه ازاد اولور ثلثندن مدبر مطلق کبی و اگر بر کمسنه بن فلاندن اول
فوت اولورسم و یاخود فلان بندن اقدم فوت اولورسه سن ازاد اول دیسه
قولنه شرط بولنسه ازاد اولور شرطدن اول صاتسه صاتر بو مدبر مقیددندر
و اگر بر کمسنه قولنه بن فوت اولمزدن قرق کون اول ازاد اول دسه یا اوتز
کون اول ازاد اول دسه مولی مدت تمام اولمدن فوت اولسه اگر بو کلام حال
صحتده دیمش ایسه امام ابو حنیفه قاتنده بتمامه ازاد اولور مال سعایت ایتمز

برعتق

عتقی مولانک تکلمنه مستند اولور همان مولینک حین تکلمندن آزاد اولور
واگر تعلیقی مرض موتده دیمش ایسه عتق مولینک تکلمنه مستند ولمز بعد
الموت مقتصر اولور ثلثندن آزاد اولور خلافیده اما مینی کو کسه صحتده دمش
وکرکسه مریض ایکن دمش تکلمنه مستند دکلدر بعد الموته مقتصردر ثلثندن
آزاد اولور اگر دیرسه مولی بن فوت اولمزدن اوتوز کون اول آزاد اول
دیدکدن صکره مدت تمام اولمق سوزین فوت اولسه شرط بولنمز عنیله
قول مدبر اولمز بینه کما کان عبددر بالاتفاق کذا فی التسهیل تحصل مدبر
معتقده مولی عبدینی قبل وجود الشرط صاتسه صاتر فاما شرط بولنسه ثلثندن
آزاد اولور مدبر مطلق کبی کلدکه ام ولد بجانا آزاد اولور مال سعایه المز حتی
احد شریکین ام ولدی آزاد ایلسه ابو حنیفه قاتنده آخر شریک تضمین ایدمز
ام ولد متقوم اولمادیغیچون وعبد مشترکده احد شریکین حصه سین
آزاد ایلسه آخر شریک حصه سن دلرسه آزاد ایلسون ودلرسه قوله سعی ایتدرسون
ودلرسه معتقه تضمین ایتدرسون غنی ایسه عند ابی حنیفه ولیکن تضمین ایتدرسه
ولاکه همان معتقک اولور ولا بینهما دور واما مین قاتنده غنی ایسه تضمین
وفقیر سه قوله سعایه ولاکه معتقه مخصوص اولور زیرا اعتاق البعض
اعتاق الکل در عندهما **ومانع** ارثک بری دخی قتلدرکه انک سببیله قصاص
ویا خود کفارة لازم اولور بو اصل قتلده قاتل مقتولدن میراث یمز

قتل بشي شقدر بري عمددر كه قصد ايلدي ضرب قلجله يا قايم مقام قلج
ايلكه تفريق اجزا ايدر بچاق كبي و بچق كبي و فيفن اغج كبي و طاش كبي بو اصل
لرك موجب قصاصدر وكذا هكذا اولور ابو يوسف قاتنده بجحى عظيم ايله
دخي فوت المدين قصد ايدر عمدد ر محرد اولمز سنن و بري شبه عمددر
قصد ايلديه اغاجله و طاشله اوردي فوت ايلميا ديو فاما فوت ايلدي و موجب
اللدية على عاقلة القاتل والاثم والكفارتدر و بري خطادر مثلا صيد ه اتدي
ميراث بياجك قو منه بتتدي يا خود كنده واو آت او ستنده ايكن اته بصلدي
يا خود البديه طاش دوشردي يا طامدن صچردكن او ستنه دوشدي فوت
ايلدي و بري جاري بجري خطادر مثلا او يوركن او ستنه دوشدي مورثي
فوت ايلدي بونلرده كفارت و ديت لازم اولور كذا هكذا اولمز اما وارسه
مورث قصاصله يا حد له يا نفسندن دفع اتمك ايچون فوت ايلسه نفسندن
دفع ايلمك ستمود شهادتيله ثابت اولسه ميراث يير ديرا حقله اولدي
ينه بو كجلين ميراث يير عادل باغي مورثني قتل ايلسه عكسندر ابي يوسف
قاتنده ميراث يير خلافنه امام اعظم و امام محمد يردي كلدك قتل بالسبيه
بو قتل بالسبيه قاتل مقتول لدن ميراث يير مثلا غيرك ملكنده طاشي كردي و يا
قيو قازدي مورثي دوشب فوت اولدي ديت لازم اولور فقط الصيانة دم المقتول
قصاص كفارت بونده لازم اولمز زيرا بو اصل قتلدن قاتك فعيله اولمدي

بلكه

بلکه فعلنک اثریله اولدیغی خلافنجه یوقاری قتللرلی ملزردر فاملک فعلیله در حتی قاتل کندو ملکندن یقوقارسه و یاخود طاش دکسه مورثی فوت ایلسه دیتی دخی لازم اولمز کفارت و قصاص لازم اولمدیغی کبی • واکر صبی و یاخود مجنون و یا معتوه و یاخود اوجقلو مورثی قتل ایلسه میراثدن محروم اولمزلر فاما عاقلهلرینه دیت لازم اولور لصیانة دم المقتول و دخی مقتولک دیتی سایر اموالکبی جمیع ورثه میراث یییه و بعض حجی دااولر و تنفیذ وصایا اولور و قصاص بزم مذهبمزده حق زوج و حق زوجه ساقط اولمز سایر ورثهنک ساقط اولمدیغی کبی و اتا اوغلی قتل ایلسه قصاص و کفارت لازم اولمز فاما میراثدن محروم اولور شول جهتدنکه متعدی اولدی و یاخود مولی عبدینی قتل ایلسه قصاص لازم ایدی فاما احتراما حدیث رسول ایله خلاص اولورلر لقوله علیه السلام لا یقتل الوالد لولده و لا المولی لعبده • واکر زوج زوجه وطی ایله قتل ایلسه میراثدن محروم اولور کفارت لازم اولمز و زوجک عاقلهسینه دیت لازم اولور عند ابی یوسف و برکمسنه عورتنی لاجل الحد ضرب ایتدی فوت ایلدی دیت و کفارت لازم دکل عند ابی حنیفه و کذا الاب و الوصی فی الولد الصغیر عند ابی ح یعنی یضمن الوالد دیت ایدر • واکر معلم و یاخود استاد باباسی اذنیله صبی ضرب ایدر فوت ایلسه لا یضمنان و علیهما الکفارة • واکر برکمسنه عورتیله

ویاخود جاریه سیله ویاخود محرمیله برکمسنه کورسه زنا ایدر قتل ایلسه

دیت هدردر اکن مذکورلرك رضا سیله زنا ایدرسه اکسن ایله دیلسه دملری

هدردر وارسه برکمسنه جبرا بر اوغلانه لواطه ایتک قصد ایلسه ویاخود

عورته اوغلان وعورت خلاص اولمق ممکن اولمسه اولدکنه دیلسلر

دمی هدردر اوغلانه وعورته نسنه لازم اولمز وارسه زوج مرض موتنده

عورتنه طلاق ویرسه مدتی چقمدن فوت اولسه عورت میراث ین محل

هر قتلکه حقیله اولور انده میراثی عجله سی تهمتی اولمیه موجب حرمان میراث

دکلدر قاضی کبی که مورثن ردتله یا زنا یا اقرار ایله یا قطاع طریق ایدوکنه

اقرار ایله دیلدی اما شول قتلکه حقا قتلدر انده میراث استعجال تهمتی ممکن

اوله قاتل میراثدن محروم اولور مثلا مورثن نفسندن دفع ایچون دیلدی

یاخود شاهد شهادت ایلدی قاضی قاتنده قصاصه ویاخود زنا ایله قاضی

دخی شهادتلر ایله مورثن دیلدی میراثدن محروم اولورلر زیرا دفعا عن نفسه

دن قتلك بثوتی اقرار قاتل ایله اولدیغی نوعا تهمتدر وقاضی شهود ایله

قتل ایدوکنده دخی نوعا تهمت واردر شویله که صاحب حق عفو ایدوب ایدی

میراثی طمع ایتمشلر ولر بو جهتلردن بواصل دیلدکلرندن محروم اولورلر

میراثدن معلوم اوله قاتلك بعد القتل علوقندن دوشن نطفه دن حاصل اولان

ولدی دخی محروم در بحکم الشرع **فصل** وان وجد قتیل فی دار رجل

یجب

تجب القسامة والدية يعني بر كمسنه بر كشينك ملكنده مقتول بولنسه صاحب
ملكه يمين وير لر كندي حكمي عاقله سنه ديت لازم اولور وادسه مقتول
كندو ملكنده بولنسه ديه هدر در امامين قاتنده اما امام اعظم قاتنده ميتك
ورثه سنك عاقله سنه ديت دوشر وادسه مقتول مشترك دارده بولنسه بعضنك
اكثر اولسه ديت روسه كوره در وادسه قتيل قرب بحرده بولنسه ديت اهل مصره
دوشر اقرب محليه دوشر وادسه مقتول ارض مملوكده بولنسه ديت مالك اوزرنه در
دخي عاقله سنه در وادسه مقتول ملكده بولنسه فاما بر موضعده بولنسه كه اندن
اواز ايشدلسه قوادن بر قريه وياخود تهمه لردن بر شيء اقربنه ديت دوشر
وادسه عورت بر قوجنك دارنده مقتول بولنسه ديت قسامة زوج اوزرنه وعاقله
سي اوزرنه لازمدر ولكن يرث منها وادسه مقتول بر قريه يقين بر كمسنه نك
ملكنده بولنسه اول كمسنه اولكوي اولمسه مكان بعيدده اولسه ديت صاحب
ملكه در فاما صاحب ملك اول قريه اولمسه قريه دن صاحب ملكله وادسه
كميده بولنسه اهل كميه در محل مسجد نده بولنسه اهل محليه دن ايكي كوي آرسنده
بولنسه اقربنه دن سوقده مملوكده بولنسه صاحب ملكدر عند ابي حنيفة وعندهما
على السكان در وادسه نهر عظيمده وطريق عامده وزندانده وجامعده وكوپري
عامده بولنسه ديت بيت المال اوزرنه در ولي مقتول محله دن غيري بر كمسنه
اوزرنه دعوي ايلسه اهل محله دن قسامة ساقط اولور وادسه محله دن بر كمسنه

اوزرنه تعیین ایدوب دعوی ایلسه قسامت ساقط اولور واکر مقتول
بر تیمه بولنسه ویاخود فرلک وسطنده هدردر واکر بر نهرک قراکنده بولنسه
مجتبا اقرب قرایه دیت دوشر واکر قتیل دابه اوزرنده بولنسه بر کمسنه یدنده
ویه سوردوبه اول دخی نتیجه مذکوره لرک عاقلهلرینه دیت دوشر اهل محله
خلاص اولور واکر برطوارک اوزرنده مقتول بولنسه که طواری اکاد وکور
اراسنده یکرا اقرب قوله یه دوشر واکر بر کمسنه بر ملکی بیع ایلسه مشتری قبض
اتمدین قتیل بولنسه دیت بایع عاقلهسی اوزرنه در وفی الخیار دیت علی عاقلة
ذی الید در بعد الثبوت بالشهود انها للذی الید وموانع ارثک بری دخی
اختلاف دیندر مسلمانک مورثی کافر اولسه میراثنی بیت المال بیکلک
عکسنده دخی اما مسلم مرتددن میراث بیر بزم مذهبمزده خلافا للشافعیه
مکره اسلامده بری ذمی اوله اول وقت میراث یمزلر لاختلاف الدارین
بیانی کلور وجمیع کفار مورثلرندن میراث یرلر کرچه دینلری ومذهبلری
مختلف ایسه دینر الکفر ملة واحدة در ومرتد بر احددن میراث یمز
اما ابن ابی لیلا ایدر کتابی کافرک مورثی مجوسی اولسه یعنی اوده طاپسه
میراث یمز عکسنده دخی کذلک زیرا اکسی اهل ملتین اولورلردی کذلک اهل
هوا بیرکه معتزلی ورافضی وخوارج در اهل سنتدن مورثی فوت اولسه میراث
یمزلر عکسنده دخی کذلک میراث یمز زیرا بونلر دخی ابنیایه وکتبه معترفلردر

تاویلیه

تاویلی

تاویل کتاب وسنتده اختلاف ایدرلر بو اختلاف دینلر اختلافی ویرمز
کلدکه دینک تعریفنده دینه دیرلر دین بر وضع الٰهیدر که ذوی العقولی
سورر اختیار محمودهلریله بالذات خیرلره اولاندن بو که دیرلر بر مسلم عبد
نصرانیی آزاد ایلسه مال قازانوب فوت اولسه وارثی قالمسه مسلم اکا مالک اولور ولاء العتاقه
ینه کذلک ذمی دخی عبد مسلمی آزاد ایلسه مال قازانوب فوت اولسه معتقدندن غیری
وارثی اولمسه ذمی انی میراث یمز ولاء العتاقه کذلک مسلم کتابیه نکاحلنسه فوت
اولسه میراثن یمز حتی مجوسی مسلمان اولسه مجوسیته عودتدن اسلامه کلمز ایسه
تعزیر ایدرلر لنجاسته‌ها واذا برکسنه فوت اولسه کافر عبدی و مسلمان مدبری
اکی اوغلی قلسه بری کافر و بری مسلمان قول مسلمانک اوغلانکدر لقوله عم الاسلام
یعلو ولا یعلی الا اکمل که کافر اوغلی شاهد اقامة ایدرسه واکر ایکیسی بله شاهد
اقامه ایلسه ترجیح شاهد المسلم یعنی مسلم اوغلانک شاهدی اولادر ومانعه
ارثک بری دخی اختلاف داریدر حربی ایله ذمی کبی که احدهما آخردن میراث
یمز بیلکی بر لکن دارلری مختلف اولدیغیچون حقیقةً برا ذمی دار الاسلام
اهلندندر عصمتی منقطعدر حتی زائل اولور عصمت نکاحی دخی منقطعدر دارلری
اختلافی اجلیچون کذلک کافرلرک حکما دخی دارلری مختلف اولسه بیرمیراث
یمزلر مستأمن ایله ذمی کبی و یاخود دار الاسلامده مستأمنین کبی بونلرده حکما
دارلری کبی مختلفدر اولدیغیچون احدهما آخردن میراث یمز حتی بر مستأمن

دار الاسلامده فوت اولسه میراثی توقف اولنور دار الحربدن وارث کلنجه کلنجک

اولور کندوسی زیرا حکم امانت مال ذمی باقیدر بیت المال صرف المقدندن منع اولندی

ذمی بونک خلافنجه که فوت اولسه دار الاسلامده وارثی بولنمسه بیت المال

صرف اولنور کالمسلم الذی لا وارث له کلدک مستأمنین که دارین مختلفیندن حربیین

اولالر احدهما اخردن میراث یمزلر کرچکه دینلری متفق ایسه دخی دارلری

مختلف اولدیغیچون میراث یمزلر زیرا ولایت ارالرنده منقطعدر شو جهتدنکه

هر اهل دارک مستقل حکمی واردر آخر دار اهلنک حکمنه مخالف کوردمز مستأمنین

بعضنک بعضسنه شهادتی مقبولدر دار واحده اهلندن اولاجق اولورسه

داریندن اولسلر شهادتلری بربرینه مقبول دکلدر فکذا التوارث زیرا شهادت کبی

توارث ولایة مبنیدر کلدک دارک اختلافی دخی پادشاه وجیری اختلافیله

اولور اکه کافر پادشاهی اولسه بری هندده و بری رومده ارالرنده عصمت منقطع

اولسه حتی یستحل احدهما القتال مع الاخر بربرینکچریسندن بر رجل آخرکه چریسنده

بر رجله ظفر بولسه قتل ایدر اولسه بو اصل اولانلرک دارلری مختلفدر میراث

یمزلر اما اکی ملکدارلر اسنده نقض و امانت اولسه بربرینک دشمنی اولورسه آخری اکا

معاونت و یاردم ایتسه دارلری مختلفدر ولکن دار واحده کبی اولور میراث یرلر

کلدک مسلمین بولرک خلافلری اهل بغی ایله اهل عدل دار اسلامده بربریندن

میراث یرلر کرچکه بکلری و ملکلری مختلف ایسه ده زیرا دار اسلام دار احکامه

بک

بك وجوي اختلافيله دارلري مختلف اولنلر فانحكم الاسلام جهتم تاجر

مسلم تجارة اجلیچون دارحربه داخل اولوب انده فوت اولسه دار اسلامده

ورثه سی انده میراث یر كذلك دار حربده بخوس دخی اولسه لر دار اسلامده

كی ورثه لری میراث یرلر **فصل** فی قواعد اصل المسئلة اولا بلكه قرانده

ذكر اولنان فرض التدر اكی نوعدر

نوع اول
نصف
اناث الذی استحق النصف خمسة الزوج والبنت وبنت الابن والاخت لاب وام والاخت لاب ٥

ربع
اناث الذی استحق الربع اثنان الزوج والزوجة ٢

ثمن
اناث الذی استحق الثمن واحد وهو الزوجة ١

نوع ثانی
ثلثان
اناث الذی استحق الثلثان اربعة البنات وبنات الابن والاخوات لاب وام والاخوات لاب ٤

ثلث
اناث الذی استحق الثلث اثنان الام واولاد الام ٢

سدس
اناث الذی استحق السدس سبعة بنات الابن والاخت لاب والجدة واولاد الام والاب والجد والام ٧

بو ذكر اولنان التی فرضك اصحابی دخی اون اكیدر اب جد اولاد ام زوج زوجه

بنت صلبیه بنت ابن اخت لاب وام اخت لاب ام جده مجموع مخارج فروض دخی

یدیدر بری اثنان وبری ثلثة وبری اربعة وبری ثمانیة وبری ستة وبری اثنا عشر

وبری اربعة وعشرون دردری اولكی عول اولمز واوچ صكره كی كاه عول اولر

كاه اولمز ستة عول اولور اونه دك وترا وشفعا اثنی عشر عول اولور اون یدیه دك

وترا لا شفعا اربعة وعشرین عول اولور یكرمی یدی یه عول واحد ایله **فصل** فی المبادلات

المفردات من اصحاب الفرایض مثلا همان نصف صورت بر كیمسنه فوت اولدی همان زوجه

قودی والحقوق همان بر صلبیه قز قودی وباخود همان انا انا بر قز قرنداش

قودی وباخود همان انا بر قز قرنداش قودی بو صورتلرده مسئله كندیزدن الكنك

نصفی ذکر اولنان کسنه‌لره ویریلور باقی نصف عصبه وارسه عصبه‌یه ویریلور والا عصبه
یوغسه ینه ذکر اولنان کسنه‌لره رد اولنور اردن غیریسنه ان ردی یوقدر زیرا صاحب
فرض سببیدر **ربع** صورتی بر عورت اولدی بر قزن واتن قودی مثلا درت دینار
بولنسه ایکیسن قزه باقی قلان بریسن رد ایله ینه قزه ویرورز یاخود بر ارکک فوت
اولدی ولدی قلمدی همان عورتی وار مثلا درت دینار بریسی عورته باقی اوچی
عصبه وارسه اکا ویریلور والا بیت المال ویریلور **ثمن** صورتی بر کسنه فوت اولدی
ولدی ایله عورتن قودی مثلا سکز دینار بریسی عورته باقیسی ارککی اوغلانجغلرینه
ثلثان صورتی بر کسنه فوت اولدی ایکی قزلرن قودی یاخود زیاده مثلا اوچ دینار
ایکیسی قزلره باقی بری عصبه وارسه اکا ویریلور والا ینه قزلره رد اولنور بر کسنه
فوت اولدی ایکی اوغلی قزن قودی و یاخود دخی زیاده مثلا اوچ دینار ایکیسی اوغل
قزلرینه باقی بری عصبه وارسه اکا ویریلور والا ینه اوغل قزلرینه رد اولنور بر کسنه
فوت اولدی ایکی اتا انا بر قز قرنداشلرن قودی یاخود دخی زیاده مثلا اوچ دینار
ایکیسی اتا انا بر قز قرنداشلره بری عصبه‌یه عصبه یوغسه ینه قزلره رد اولنور بر کسنه
فوت اولدی ایکی اتا بر قز قرنداشلرن قودی یاخود زیاده مثلا اوچ دینار ایکیسن
بونلره باقی بری عصبه وارسه ویریلور والا ینه قز قرنداشلره رد اولنور **ثلث کل** صورتی
بر کسنه فوت اولدی همان اناسن قودی مثلا اوچ دینار برنی اناسنه باقی ایکیسی
عصبه وارسه ویریلور والا اناسنه رد اولنور بر کسنه فوت اولدی همان انا بر ایکی قز

قرنداشنره

قرنداشلرن ویاخود انابرایکه ار قرنداشلرن قودی یا اکدن زیاده قودی
مثلا اوچ نفردر برن بونلره باقی ایکی عصبه وارسه ویرلور والا اینه انابرلره رد
اولور سدس صورتی برکمسنه فوت اولدی بر صلبی قزیله اوغل قزن قودی مثلا الیدنفردر
اوچی صلبی قزینه برنکه شدسدر اوغل قزینه باقی ایکی عصبه وارسه اکا والا
بونلره رد اولور برکمسنه فوت اولدی براتا انابر قز قرنداشیله اتابر قز قرنداشن
قودی براکی بردن زیاده مثلا الیدنفردر اوچی اتاانا برقز قرنداشه برن اتابر
قز قرنداشه باقی ایکی عصبه وارسه اکا ویرلور والا اینه بونلره رد اولور برکمسنه فوت
اولدی ممانا اناسن قودی مثلا الیدنفردر برن انایه باقی بیشن عصبه وارسه
اکا ویرلور والا انایه رد اولور برکمسنه فوت اولدی اولادیله اناسن قودی مثلا
الیدنفردر برن انایه باقسن اوغلانجقلرینه برکمسنه فوت اولدی اکی قز قرنداشلرن انلره
ویاخود اکی قرنداشلرن یادخی زیاده هر قنغی جهتدن اولورسه اولسون بلالر
بجه اناسن دخی قودی مثلا الیدنفردر برن انایه باقیسن قرنداشلره برکمسنه
فوت اولدی انابر قز قرنداشن ویاخود ار قرنداشن قودی مثلا الیدنفردر
برن بونلره باقسن عصبه وارسه اکا والا اینه بونلره رد اولور برکمسنه فوت اولدی
براوغلیله ددهسن قودی مثلا الیدنفردر برن ددهیه باقیسن دخی اوغلنه بر
کمسنه فوت اولدی براوغلیله اناسن قودی مثلا الیدنفردر برن انایه بیشن اوغلنه
تلثا باقی صورتی بر عورت فوت اولدی ارن واتاسن واناسن قودی ویاخود ار

نوتا اولدي عورتن واتاسن وانانسن قودي بواكه صورتن عورت ربعن وبه
خود ادنصفن الدقدن صكره انا باقي قلن مالن ثلثن الور ملتانن اتا الور بو
صورتلرده اتا برنه دده قالسه انا جميع مالك ثلثن الور **فصل** في المسائل
المختلطات الصغرى من اصحاب الفرايض نوع اول مستقل بر برنه خلط اولدوغي
مثلا نصف ربعله جمع اولمق بركسنه فوت اولدي قزن وارن قودي وبا
خود اتا انا بر قزقرنداش وارن قودي وياخود اتا بر قزقرنداش وارن قودي
بونلرده مثله دردتن دن برن ار واكن مزكورلرم باقي بربنه مزكوره ردا اولو
ان رد يوقدر كما ذكر برخنثى فوت اولدي ارن وعورتن قودي مثله بنه دردتن در
برن عورتنه واكن ارنه باقي برن بيت المال الور ديلو بونلره رد يوقدر
نضفله جمع اولدوغي بر عورت اولدي اتا انا بريا خود اتا بر قزقرنداش وارين
قودي نصفن ونصف آخرن قزقرنداشه مثله آكدندر **كذلك** نصف وربع
وثمن جمع اولمق محالدر لهذا في الخنثى **نصف ثمن** ايله جمع اولمق بركسنه فوت
اولدي قزن وعورتن قودي مثله سكزدندر زيرا ربع ثمنده داخلدر برن
عورته ودردن قزه باقي اوچ دخي بنه قزه عورته رد يوقدر صاحب فرض
سببي اولدوغيچون **ربع ثمن** ايله جمع اولمق محالدر كلمه كرك **كذلك** نوع ثاني
مستقل بر برنه خلط اولدوغنه مثلا ثلث وسدس جمع اولمق بركسنه فوت اولدي
والكه انا بر قرنداشن قودي مثله التيدندر زيرا سدس ثلثه داخلدر ضمنيدر

سدس

سدس اناية ثلثي انا بر قرنداشلرينه اراكر قز باقي قلني اوج عصبه وارسه
اكا وير لر و الا اينه بونلره رد اولنه انا ير نزابا اولسه ينه بويلدر ثلثان سدس
ايله جمع اولمق بركمسنه فوت اولدي ايكي قزن ويه اتا انا بر ايكي قز قرنداشلرن و يا
خود انا بر اكه قز قرنداشلرن ويا خود ايكي اوغل قزن انا سيله قودي مسئله ينه
التيدندر زيرا ثلثان سدس مخرجنه بولنور برن اناية دردن قزلره ويا خود
قز قرنداشلرينه باقي بر عصبه وارسه خوش والا اينه بونلره رد اولنور وارسه
بو صورتلرده انا ير نزابا قلسه ينه مسئله التيدندر برن اباية دردن قزلره
ويا خود قز قرنداشلرينه يا قزلره وير لر ثلثان ثلث ايله جمع اولمق بركمسنه فوت اولدي
اتا انا بر اكه قز قرنداشلرن وانا بر ايكي قرنداشلرن قودي اراكر قز مسئله اوجدندر
زيرا ثلثان ثلثه بولنديغيچون ايكسن اتا انا بر قرنداشلرينه برن انا برلره
بركمسنه فوت اولدي اتا بر ايكي قز قرنداشن وانا بر ايكي قرنداشن قودي اراكر قز
مسئله كذلك اوجدندر برن انا برلره ايكسن اتا برلره ثلثان وثلث وسدس جمع
اولمق بركمسنه فوت اولدي اناسن وايكي اتا انا بر ياخود اتا بر قز قرنداشلرن قودي
ياخود زياده وايكي انا بر قرنداشلرن قودي مسئله التيدندر زيرا ثلثان وثلث
وسدس التيده بولنور برن اناية وايكسن اتا انا برلره وياخود اتا برلره باقي برن
قاتنه ايكي اولور انا برلره مسئله التيدن اكن عوله اولوريدي زيرا مخرجه طار
كلدي تيتمدي بركمسنه فوت اولدي اناسن واتا انا بر قز قرنداشلرن وياخود

اتا بر قز قرنداشلرن وانا بر قرنداشلرن قودي اراکر قز مثله ينه التي دن
عول اولور بيرينکیرن ابايه دردن اتا انا بر ويه اتا بر قز قرنداشلره
واکيسن انا بر قرنداشلره ويرورز ثلثان وسدسان جمع اولدغي بر کمسنه فوت
اولدي اکي قز قرنداشلرن لاب وام اولاب قودي واناسن وانا بر قرنداشن
قودي فصل في المسائل المختلطات الکبری من اصحاب الفرايض نوع اولدن
نصف نوع ثانينک بعضنه وياخود کلنه قارشه نوع اولدن نصف نوع
ثانينک کلنه قارشدغنه مثال بر کمسنه فوت اولدي ارن واناسن واتا انا
بر وياخود اتا بر قز قرنداشلرن وانا بر قرنداشلرن قودي مثله التي دن
عول اولور اونه اوچن ارن بر ن انايه دردن اتا انا بر قز قرنداشلره ويه
اتا بر قز قرنداشلره اکسن انا بر قرنداشلره اراکر قز نوع اولدن نصف
نوع ثانينک بعضنه قارشدغي مثلا نصف ثلثه قارشدغي ياالکوز بر کمسنه
فوت اولدي ارن وانا بر اکه يادخي زياده قرنداشلر قودي اراکر قز ه
مثله التي دن اوچن ارن واکسن انا بر لره باقي بر قلور عصبه وارسه اکا والا
انا بر لره ويه لر انلره رد يوقدر نتاکم ذکر اولندي غير مرة نصف ثلثان قارشدغي
ياالکوز بر کمسنه فوت اولدي ارين واتا انا براکه قز قرنداشلرن وياخود اتا
براکي قز قرنداشلرن قودي مثله التي دن يديه عول اولور اوچن ارن دردن
تي قز قرنداشلره نصف مستقل سدس قارشدغي بر کمسنه فوت اولدي قزن واناسن

قودي

قودي مسئله التيدن بر انايه اوچن قزه باقي بنه رد اولر عصبه يوغسه
كذلك قولر ابايله قلسه بنه التيدن ذكر اولان كبي بر انايه اوچن قزه
باقي رد اولر نصف ثلث ايله ثلثه قارشدغي بركنه قوت اولدي ادي
واما انا بريه اتا بر اكه قز قرنداشلري وانا بر اكي قرنداشلري قودي اكر قز
مسئله بنه التيدن طقسه عول اولر اوچن ان دردن اما انا بر بره اتا بر
قز قرنداشلره اكسن انا بر لره نصف ثلثين ايله سدسه قارشسه بركنه قوت
اولدي ادي واما انا بر كه قز قرنداشلري يا انا بر اكي قز قرنداشلري وانا بر
قودي مسئله التيدن عول اولر سكزه اوچن نصف دران دردن قز قرند
بر انايه انا بر بوصورتده ابا قلسه كذلك مسئله التيدن عول اولر سكزه
اوچن ان دردن قز قرنداشلره بر انايه نصف ثلث ايله سدسه قارشسه
بركنه قوت اولدي ادي وانا بر اكي قرنداشلري ار اكر قز وانا سن قودي
مسئله التيدن اوچن ان اكسن انا بر لره بر انايه وار سر بوصورتده
انا بر ابا قلسه كذلك بنه مسئله التيدن بر ابايه اوچن ان اكسن لنا قرد
نوع اولدي ربع نوع ثانينك كلسنه يا خود بعضنه قارشدغي ربع كلسنه
قارشدغي بركنه قوت اولدي عورت وانا سن واما انا بر كه قز قرنداشلري
وانا بر اكي قز قرنداشلري قودي مسئله اون اكيدن عول اولر اون يديه
اوچن ربعه عورته سكزي ثلثا نذرا اتا انا بر لره دردن ثلثي انا بر قز

قز قرنداشلرم بو صورتده اتا انا بر قز قرنداشلر بریزه اتا بر قز قرنداشلر
اولسه بونه مسئله اوندن اکدن اولر اوندن یدیه عول اولور ربع متقل ثلثینه
قارشدغی برکسنه فوت اولدی ادینه واکی قزلرینی قدری مسئله اوندن اکدندر
سکزنه قزلرم ملتانده اوچنی ان باقی بر قزلرم رد اولور عصبه یوغسه
بو صورتده صلب قز برینه اوغل قزی اکی تلسنیه ذکر اولان کیده ربع
متقل لمثه قارشسه برکسنه فوت اولدی عورتن وانانس قدری مسئله
اوندن اکیدندر اوچی عورته دردن انا یه باقی بیشی انا یه رد اولور عصبه یوغسه
بو صورتده اباقلسه انا بنه کذلک بنیه مسئله اوندن اکدندر ربع متقل سدس
قارشدغی برکسنه فوت اولدی عورتن وانا بر قرنداشن قدری اراکر قز
مسئله اوندن اکدندر اوچی عورته اکسی انا بر قرنداشه باقی یدی انا بره
رد اولور عصبه یوغسه ربع ثلثن ایله سدسه قارشسه برکسنه فوت اولدی
عورتن وانانس وانا انا بر یا اتا بر اکی قرنداشلرن قدری مسئله اوندن اکدندر
عول اولور اون اوچه اوچی ربعدر عورته اکسی انایه سکزن قز قرنداشلره
بو صورتده انا بنه اباقلسه بنه بو بیله ربع ثلثن ایله لمثه قارشدغی برکسنه
فوت اولدی وعورتن وانا انا بر اکی قز قرنداشلرن وباخود اتا بر وانا بر
اکی قرنداشلرن قدری اراکر قز مسئله اوندن اکدندر اون بیشه عول اولور اوچی
عورته وسکزن اتا انا بر یاخود اتا بر قز قرنداشلرم دردن انا برلره ربع

ثلث

ثلث ایله سدسه قارشدغی بر کمسنه فوت اولدی عورتن و اناسن و انا بر
اکی قز قرنداشلرن قودی مسئله اون اکیدندر اوچی عورتکدر و اکیسی انایه
وردن انا برلره باقی اوچ قلور انا بله انا بر قرنداشلره ردّ اولنور نوع اولده
ثمن نوع ثانینک کلنه و یاخود بعضنه قارشدغی نوع اولده ثمن نوع ثانینک
کلنه قارشدغی بزم مذهبمزده متصور دکلدر الا عند ابن مسعود ابن مسعود
محرومی حاجب دوتر مثلا بر کمسنه فوت اولدی کافر و یاخود رقّ و یاخود
قاتل اوغلن قودی و عورتن قودی و اناسن قودی و اتا انا بر اکی قز قرنداشلرن
و انا بر اکی قز قرنداشلرن قودی بو صورتده مسئله ابن مسعود قاتنده یکرمی
درت دندر عورته اولور اوچ بری زیرا کافر اوغلان عورتی ثمنه ایلتر انوک
قتنده یحجب نقصانا محرومی یحجب ایتدر اوتز بری اوچی عورتکدر دردی انایه
اون التسی اتا انا بر قز قرنداشلره سکزی انا برلره فاما بزم مذهبمزده ذکر
اولنن مسئله اون اکیدندر عوله اولر اولان بر بر اوچی عورتکدر اکسی انایه سکزی
اتا انا بر قز قرنداشلره دردی انا بر قز قرنداشلره ویریلور ثمن بعضنه قارشدغی
مثلا ثمن ثلثین ایله سدسه قارشدغی بر کمسنه فوت اولدی عورتن و قزلرن
و اناسن قودی مسئله یکرمی درت دندر اوچی عورتکدر دردی اناسنکدر اون
التسی قزلرنکدر باقی بر قلور قزلر ایله انایه ردّ اولنور حصه بوغسه بو صورتده
انا بونزا باقلسه منه بویلدر بو صورتده صلب قزلر بر نزه اوغل قزلری قلسه

بینه بولیدر ثمن ثلثینه وسدسینه قارشدغی برکمسنه فوت اولدی عورتن
وقزلرن وانالرن واناسن قدی مسئله یکرمی درتدن ایکن عول اولوب یکرمی
یدیه اوچی عورتن اون التی قزلرک دردی اتانک ودردی انانک بوصورتده
انالرنز اباقلسنیه بولیدر ثمن نصف سدس ایله جمع اولدیغی برکمسنه فوت
اولوب قزن وعورتن واناسن وباخود اباسن قدی قزه نصف عورته ثمن
انایه وباخود اتایه سدس مسئله یکرمی درتدندر باقی فرضله انایه ویه
ابایه رد اولنر ثمن ثلثا ایله سدسه قارشدغی بینه محالدر الا ابن مسعود
قاتنده مثلا برکمسنه فوت اولدی عورتن واناسن وانا بر ایکی قرنداشلرن
ومحروم اوغلن قودی مسئله یکرمی درتدندر ابن مسعود قاتنده ابن محروم
عورتی حجب نقصان ایله ثمنه ایلتر یکرمی دردک اوچی عورته دردی انایه
سکزی انابرلر باقی طقوزی انایله انابرلره عند رد اولنور بوصورتده
مسئله بزم مذهبمزده اون اکیدندر اوچی ربعی عورته اکیسی سدسدر
انایه دردی ثلثدر انابرلره باقی اوچی انایله انابرلره رد اولنور عصبه یوغیسه
محروم اوغلانه نسنه یوق ثمن ثلثا ایله ثلثینه قارشدغی بینه محالدر الا عند
ابن مسعود مثلا برکمسنه فوت اولدی عورتن وقاتل اوغلن وانا انابر ایکی
قزقرنداشلرن وانابرلکه قزقرنداشلرن قدی ابن مسعود قاتنده بو مسئله
یکرمی درتدندر یکرمی یدیه عول اولور اوچی عورته اون التی انا انا

س.

بر قز قرنداشلری سکزن انابرلری بو مثال بزم قاتمزده ینه اول اکدریه
عول اولنور بشه اوچن عورتدر یعنی سکزن آتا انابر قز قرنداشلری
دردن انابر قز قرنداشلری ثمن مستقل آلتیه قارشدغی بر کسنه فوت اولدی
عورتی و ایکی قزی قرنداشی مثله یکرمی درتدندر اوله الستی قزلر اوچنی
عورته باقی بیش قزلره رد اولنور بو صورتده اوغل قزلری قلسه و اسفلت
بنه بو یلدر ثمن مستقل سدسه قارشدغی بر کسنه فوت اولدی عورتی و اناسی
و اوغلی قزی قلدی مثله یکرمی درتدندر اوچی عورتک دردی انایه باقی اون یدیسی
اوغلانه بو صورتده انایه نزرا ابا قلسه ینه بویلدر ثمن مستقل الثلثه قارشدوغی
ینه محال الدر الاغد ابن مسعود مثلا بر کسنه فوت اولدی عورتی و کافر اوغلی
و انا بر ایکی قز قرنداشلری قودی ابن مسعود قاتنده مثله یکرمی درتدندر اوچی
عورته و سکزن انابرلره باقی اون اوچی رد لوینه انابرلره آخر عصیر یوغسه
بو صورتده بزم مذهبمزده مثله اوندن اکردر اوچی عورته دردن انابرلره باقی
بیشی انابرلره رد اولنور عصبه یوغسه اوغلانک وجودی کالعدم دخی
بو اختلاط ایتدم الی سنه یه بن بلکه محتاج بر یردر و بری عولدر فصل
فی قاعدة العول عول لغتده قلدرمغه دیرلر اصطلاحده مخرجه اجزاء فرضیه
لمارکلمه توسیع المکلد مثلا یقارروده ذکر اولندیکه مخرجه یدی ایدی بر اثنان
بری ثلثة و بری اربعة و بری ستة و بری ثمانیة و بری اثنی عشر و بر اربعة و عشرون در

بو مخرجلرك درت اولكن علما تتبع ايتدكلرده عول يوقدر اوچ آخرنده
عول واردر ضيق اولمغله توسيع اولنور برى ستة اوندكه تكه وجفته عول اولور
مثلا التى يدى يه وسكزه وطقوزه واونه عول اولور دوشدكجه تكه ذكر اولندى
واون ايكى في اون اوچه واون بيشه واون يدى يه دوشدكجه بوده عول
اولور جفته عول اولمز ويكرمى درت يكرمى يديه عول اولور وعول
زياده اولمز الا عند ابن مسعود نتاكم ذكر اولندى يقاروده **فصل**
في قاعدة الرد كلدكه رده رد عولك ضديدر ومخالفيدر زيرا عول مخرج
طار اولمسه واسع اولمق ايدى رد فرض اصحاب فرايضدن آرتسه مستحق
اولمسه مخرج اشغه اندرلكدر اصحاب فرايض حقلرى مقدارى تقسيم و
توزيع ايتكدر رد درت قسمدن برى بوكه اصحاب فرايضدن من يرد عليه
همان بر جنس اوله من لا يرد عليه اولمية يعنى زوجله زوجه اولمية بو
صورتده مسئله روسلرندن اولور مثلا بر كمسنه فوت اولدى همان ايكى
قزلرين قودى مسئله ده ثلثان وار مسئله اوچدن ايكن ايكيدن ادر
نصفى برينه ونصف آخرى برينه بر كمسنه فوت اولدى همان بر
قزين قودى مسئله ده نصف وار مسئله ايكيدن ايكن بردن
ايدر روز بر كمسنه فوت اولدى بيش قزين قودى مسئله اوچدن
ايكن بيشدن ايدر مسئله بر كمسنه فوت اولدى اون قزين قودى

مسئله

مسئله اوچدن ایکی اولور ایدرنه مسئله برکمسنه فوت اولدی
ایکی قیز قرنداش قودی مسئله اوچدن ایکیدن ایدرنه یادسن
بونه وباریس برنه برکمسنه فوت اولدی اناسن قودی مسئله اوچدن
ایکی بردن ایدرنه برکمسنه فوت اولدی اباسن قودی مسئله التیدن
ایکی بردن ایدرنه تحصیل من یرد علیه مسان برجنس اولیجق ٥٥
رؤسلرندن ایدرنه ورده کا بر یاد خی بود رکمن یرد علیه الکی جنس
ویاخود دخی زیاده اولمش لا یرد علیه اولمایه یعنی زوج یله
زوجه مسئله رؤسلرندن اولمز سهاملرندن اولور یعنی نصیبلرندن
اولور مثلا برکمسنه فوت اولدی برقزن و اناسن قودی مسئله
التیدن ایکی درتدن اولور دیو التیدن انانک نصیبی برقزک
اوچ ایدی جمع اولسه درت اولور ترکه یی درت بولک ایدرز حصه
لرینی کورز اوچن قزه برن انایه برکمسنه فوت اولدی الکی قزن وانا سن
قودی مسئله ینه التیدن ثلثان قزلره سدس انایه بر باقی
قالور مسئله ردیه مسئله نصیبلرندن ایدرز بیشدن
دیو نصیبلری جمع اولد ثلثان ایله سدس بیش اولور مسئله لری
دخی بیشدن ایدرز دردن قزلره برن انایه برکمسنه فوت
اولدی انا بر الکی قز قرنداشله اباسن قودی مسئله التیدن

ایکی نصیلرندن اولرا وجیدن اولرحمله مالی اوچ بولک ایدوب ردّ
اکسی انا برلن وبرن اباییه باقیسن دخی بو که کون قیاس ایله
ردّک بری دخی بودرکه من یردّ علیه بر جنس اوله من لایردّ علیه
بله اولا مثلا بر کسنه فوت اولدی اری واکی قزن قودی مسئله
اون اکیدن ایکن اکی مسئله ایدوب روب قاعده بودر بر مسئله مستقلّ
ارایچون که من لایردّ علیه در درتدن وبر مسئله قزلر ایدرز که
من یردّ علیه در رؤسلرندن اکیدن ور ورزان مسئله سندن
برن ویرورز باقی اوچی اکی بولک ایدوب یاری بر قزه و یاری
بر قزه ویرورز بر کسنه فوت اولدی عورتن قودی واکی قزلرن
قودی مسئله اولا ایکرم درتدن ایکن مسئله ردّ دیرا ولد عنیجون
بو مسئله ، برا عورز بر مسئله مستقل عورت ایچون سکزدن وبر مسئله
قزلرایچون رؤسلرندن اکیدن ایدرز عورته سکزدن بری
ویرز کدن صکره باقی قلن یدی ینک نصفن بر قزه ونصفن بر قزه
ویرز باقی صورتلرن دخی وجه مذکور اوزره قیاس ایله
ردّک بری دخی بودرکه من یردّ علیه اکی جنس ویاخود اوچ جنس اوله
من لایردّ علیه بله اوله یعنی زوجله زوجه بینه مسئلهٔ اکی
مسئله ایدرز بر مسئله من لایردّ علیه ایچون اقلّ مخرجندن یعنی

یا

یادرتدن یا سکزدن وبر مسئلهٔ فریدهٔ علیه لر ایچون سهام مزندن

مثلا بر کمسنه فوت اولسه بر عورتی و ایکی قزی و اناسی قودی مسئله

یکرمی درتدن ایکن ردیه اولدیغیچون بر مسئلهٔ مستقل عورتی سکزده

ایدرز وبر مسئله قزلر ایله انایه بیشدن ایدرز زیرا عورت اوچ المجق

قزلر له انا قلسه مسئله التیدندر اولب دردن قزلرک وبرن

انایه ویرمک کرکدی ردیه اولدیغیچون بیشدن اولرایدی

ایله اولسه سکزدن برن عورته ویردکدن صکره باقی یدی

بش بولک اولوب دردن قزلره وبرن انایه اولور بر کمسنه فوت

اولسه عورتی و دورت اباسی و انا بر التی قزندانی قودی

مسئله اون اکدن ایکن مسئله ردیه اولدیغیچون بر اغیب ایکی مسئله

ایدرز بر مسئله من لا یرد علیه ایچون یعنی زوجه ایچون درتدن

وبر مسئله ابا ایله انا بر قزقرنداش ثلثی سهاملرندن یعنی اوچدن زیرا

عورت اولمجق ثلث ایله سدس جمع اولوب مسئله التیدن اولر انا بر

قرنداشلرک التیدن ثلث حقلری ایکیدر اباللرک سدس حقلری بردر

جمع اولدقده اوچ اولر بونلرک مسئله لری اوچدن عورت مسئله

سندن عورته بری ویرنده باقی اوچ اکسز انا بر لرن بونی ابایه بر کمسنه

فوت اولسه اری قودی و قزی قودی و اناسی قودی مسئله اون اکدن

مسئله

بر کمسنه فوت اولدی عورتنی

واکی قزینی و اناسنی قودی مسئله

سکزدن ایدرز وبر مسئله قزلریله

انایه بشدن ایدرز زیرا عورتی

اولمیجق قزلریله انا قلسه مسئله التیدن

دردن قزلرک وبرن انایه ویرمک کرکدی

[illegible]

نصفن فرع و ربعي اوجدر اول وسدسي كيدر انايه ويرو كدر نصكره بر
باقي قلدي مسئله د ديتر اليش من يرد عليه دخي اكي جنس ينه مسئله مسئلين
قلورز بر مسئله زوج ايچون دردن وبر مسئله انا ايله قرنه دخي دردن
زيرا زوج بله اولمايچ فرض انا قلسه مسئله اليدن اولر ابري اوجي فرض
وبري انا به اوجله بر بها لمز يلته جمع اولسه دردت اولر بونلرکه مسئله سي
دردن ندر ايله اولسه قاعده بودرکه زوج مسئله سندن هر دردن برن زوجه
باقي اوجي دردت بولنك ايدرز برني انا يه اوچي فرعه فافهم والله فضل باقي
سن دخي كنلك قياس ايله **اختلاط عقيمه** من اصحاب الفرايض بو اختلاطات
عقيمه قرق طقز صورتدر كه يكرمي برنك جمع جايزدر يكرمي سكزنك يكرمي اكي صورتنده
بالاتفاق جمع جايز دكلدر باقي الت صورتنده جمهور قاتنده ينه جايز دكلدر
خلاف ابن مسعود كه انوك قاتنده جايزدر اشبو شكلي يازلدي

نوع ثاني	الثلثان	الثلث	السدس	الثلثان والثلث	الثلثان والسدس	الثلث والسدس	الكل
النصف	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج
الربع	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج
الثمن	ج	ع	ج	ع	ج	ع	ع
النصف والربع	ع	ج	ج	ع	ع	ع	ع
النصف والثمن	ع	ج	ج	ع	ع	ع	ع
الربع والثمن	ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع
الكل	ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع

هر اختلاطکه انوم ربع وثمن قرنشه عقیده دیرا ثمن صوتیخ نصیبده ولد
اولدیغی حینده ولد اولنجاق ربع متصور اولمز دیرا اوج اب ولد الامکر
خنثی اوله بینه بونجلین هر اختلاطکه انوم ثمن ثلث اوله عقیده دلالت
ابن مسعود قاتنده جایزدرکه ابن محروم ذوجده ثمنه ایلتی بیتاکه نقار دولجدی
مثلا برکسنه فوت اولدی عورتی وانا بر قرنداشلری وابن محروم قودی
ابن مسعود قاتنده عورته ثمن اولادانه ثلث ویرلر ونصفله ثمن تلثینه
قادشوق عقیده متصور اولمز دیرا ثمن عورت نصیبده ولد ایله اولجق
ولدالکی ولدده نصف متصور دکلدر بر اولمه ملثان بولنمز فانهم بینه
بونجلین نصف ثمن ثلثاله جمع اولمز الا عند ابن مسعود مثلا برکسنه فوت
اولدی اخت لاب قودی وعورتین قودی واولادانه قدی ومحروم اوغلن
قودی نصف اخت لاب اولد ثلث انا برلره ثمن عورته عنده ویرلوبلمش
ثلثه قادشه ممکن عنده تتاکه خنثی فوت اولدی ادن وعورتی واولادانه
وابن محروم قودی ربع انه ثمن عورته ثلث اولادانه ربع ثمن ثلثه وثلثینه
قادشه بینه جایز عنده مثلا خنثی فوت اولدی ادن وعورتی وانا برالکی
قز قرنداشن وانا برلکی قرنداشن قودی وابن محروم قودی ربع انه ثمن
عورته ثلثان انا برلره ثلث انابرلره ربع ایله ثمن ثلثه وثلثینه وکذا
قادشه جایز عنده بر خنثی فوت اولدی ادن وعورتن واناسی برقز قرنداشن

وانالر قرنداشلرن وانا نن قودي ابن محروم ايله ربع وثمن اراده عود ايدر
زيرا ابن محروم زوجله زوجه نقصا نلق ايله حجب ايدر ثلثان انابرلرن ثلث
انابرلرن سدس انا بدر **فصل** في الصنف الاول من ذوي الارحام كلديكه
ذوي الارحام يقا رود • ذكر اولنديكه درت صنفدر اوّلكي صنف قزاولادي
واوغلك قزي اولادي ايديكه اكر قز بو صنفا زاده في درت قسمدر برى
يتيمه فنقسم نقيض ايسه ميراث انوكدر مثلا بر كمسنه فوت اولدي قزنك
قزن قودي واوغلنك قزنك قزن قودي ميراث كلى قز قزينكدر اقرب
الى الميت اولديغيچون بعض الصورت وبري اكر ذوي الارحام جمع اولسه
بري وارث ولدي اولسه وبري وارث ولدي اولسه ولدوارث اولادر
مثلا اوغلك قزي قزي يكلر قزي قزينك اوغلندر درجه برابر ايكن
اوّلكي بكلر وارث ولدي اولديغيچون وارثدن دخي مراد بو صنفده صاحب
فرض ولديدر معلوم اوله عصبه ولدي ذوي الارحام اولمق محالدر بعض
الصورت وبري دخي بودر كه ذوي الارحام بر درجه ده جمع اولسه كلسي
وارث ولدي اوله قزاوغليله قز قزي كبي وياخود كلسي وارث ولدي
اولميه ميتك قزينك اوغلي قزيله قزينك قزينك اوغلي كبي ابو يوسف كرچه
اصوللري متفق اولسون كركسه اولمسون ابدان فروع كوزلر ابدان
فروعن تقسيم ايدر للذكر مثل حظ الانثيين تقسيم اولر وامام محمد صفت

اصوللري

اصوللری منفق اسه للذکر مثل حظ الانثیین تقسیم ایدر موافقاً لابی یوسف
بنی الصورة وامّا منفق دکل اسه اصوللرنی تقسیم ایدر امام محمّد قولی
امام اعظم حضرتنک شمدی وار ایسیدر مثلا ایکی ارکک ومثالن که میتک قزینک
اوغلی قزیله آخر قزینک قزینک اوغلی قلدی امام ابی یوسف حضرت ابداننی
فروع کوزدب ویتن که اوچ بولک ایدب ایکیسن اوغلانه وبرنی قزه ویرر
وامام محمّد حضرت بطن ثانیده تقسیم ایدر ترکه نک ایکی بولکن میتک قزی
اوغلنه ویرر اندن قزینه انتقال ایدر دون بر بولکن قزقزینه ویرر
اندن اوغلنه انتقال ایدر اصوللرده اختلاف اولدیغیچون اصوللره
تقسیم ایدر اصوللری کوزلر بهذه الصورة ویری دخی بودرکه دوی الارحام
بر جهتدن جمع اولدقلری صکره اصول مختلف اولنسه وفروعده تعدّد
اولسه مثلا بر کمسنه فوت اولدی قزینک قزینک قزینک ایکی اوغلی وآخر قزینک
قزینک اوغلنک بر قزی وآخر قزینک اوغلنک قزینک ایکی قزلری قلدی
ابو یوسف حضرت ابدان فروع کوزدب ترکه یی یدی بولک ایدب للذکر
مثل حظ الانثیین تقسیم ایدر اصوله نظر اتمز وامام محمّد حضرت فروعده
عدد واصوللردن صفت لغز ایدب اعلاء خلاف اصوللر بر بطنده
واقع اولدیسه انی تقسیم ایدر اندن فروعه اندر ویرر مثلا بو صورتده
فروعده که ایکی اوغلن بطن ثانیده ایکی قز اعتبار اولنر وفروعده که بر قز

اصلنده بطن ثانیده بیته بر قز تقدیرا اولنه واخر قزو عدن که ایکی قز
اصلنده بطن ثانیده اکه اوغلان تقدیرا اولنه ترکه بطن ثانیده یدی
بولک اولوب دردی ایکی قزه اندکه دده لری نصیبدر واوچی بطریق
التضعیف یارسی ایکی قزه انتقال ایدر باباسی نصیبدر و یارسی ایکی
اوغلانه انتقال ایدر که انالری نصیبدر بهذه الصورة **فصل** فی
الصنف الثانی من ذوی الارحام بو صنف ثانی یقاروده اجمالا معلوم
اولدیکه اجداد ساقطون وجدات ساقطاتدر بو دخی بش صورتده
یعنی بش قسمدر **بری** بودرکه انا طرفندن اولسون وانا طرفنده
هر قنقی میته یقین ایسه میراث انوکدر بهذه الصورة مثلا انانک
باباسی اناسی کبی بو اولادر انانک نانک باباسندن خصوصا بو وارث
ایله اولاشور اولا وارثله اولشمز قرب درجه اولدیغیچون اولا
اولدی **بری** دخی بودرکه درجه ده مساوی اولالر ولکن بری وارثله
اولاشه وبری وارثله اولشمایه وارثله اولاشن اولادر بعضلر قاتنده
بهذه الصورة مثلا انانک اناسی باباسی ولادر نانک باباسی باباسندن
فاما بعضلر قاتنده ثلث ثلثان اولر ثلثان انانک باباسی باباسنه
وثلث انانک اناسی باباسنه ویرلر بزوم اصحابمز دخی بو قولیدر
وارثله اولاشه صنف اولدر که کبی بو صنف ثانیده اعتبار ایتمزلر

تق

شق جهتدنکه صنف ولدن فروع اصولیله قوییدر وارثله اولاشن
اولادر بو صنف ثاینده اصول فروعله قوي اولمق متبوع تابعه تابع
اولمق کوستردی اولی جهتدن وارثله اولاشنه اعتبار تدیلر فافهم
بری دخی بودرکه درجهده مساوي اولانلر کلسی وارثله اولاشه ویه
کلسی وارثله اولاشیه صفتده اصوللری متفق اوله یعنی کلسی ارکک
اوله ویاخود کلسی دشی اوله وحتین قراباتلری دخی متحد اوله یعنی کلسی
انالرندن اوله ارکلی ودشلی اولا للذکر مثل حظ الانثیین تقسیم اولنه
بهذه الصورة مثلا باباسنک اناسنک باباسی باباسیله باباسنک اناسنک
باباسی اناسي کبي بری دخی بودرکه درجهده مساوي اولانلرهیج وارثله
اولاشیه یاخود کلسی وارثله اولاشه وحتین قراباتلری بر اوله ولکن
اولاشمالری مختلف اوله یعنی بعضسی دشیله وبعضسی ارککله اولاشه
مال میته یقینی خلافنه تقسیم اولنه مثال المدلین بغیر الوارث بهذه الصورة
میتک اناسنک اناسنک باباسی باباسی کبي ومیتک اتاسنک اناسنک باباسنک
باباسنک باباسی کبي ومثال المدلین بالوارث بهذه الصورة میتک اتاسنک
اناسی باباسیله اتاسنک اناسنک باباسی کبي مثال احدهما یدلیا
بوارث دون الاخر کابی ام ام الام وابی ابی ام الام بری دخی
بودرکه درجهده مساوي اولانلرهیج وارثله اولاشمیه یاخود کلسی

واون ثلثه اولاشه قرابتلري مختلف اوله اركك ودشي اولماغله كندولر

كركسه اولاشقلري مختلف اولسون وكركسه متحد اولسون ثلث ثلثان

اوزره تقسيم اولر ثلثان اتا طرفنه ثلث انا طرفنه اندن صكره هر نصيبكه اتا

طرفنه اولاشي للذكر مثل حظ الانثيين تقسيم اولر وهر نصيبكه انا طرفنه

اولاشي كذلك مثل حظ الانثيين تقسيم اولنور تا انده كلونقيار وحيقترسز بو

الصورة **فصل** في الصنف الثالث من ذوي الارحام بو صنف ثالث

دخي يقيار وده ذكر اولديكه مطلقا قرنداشلر اولادي دخي اولاد

قرنداش قزلريدر مطلقا دخي انا بر قرنداشلر اوغليدر بو صنف دخي

دخي ميته هر قنقسي يقين ايسه ميراث انوكدر مثلا كبنت الاخ وهي

اولي من ابن بنت الاخ درجه مساوي اولسالر بعضي عصبه ولدي

اولسه وبعضي ذوي الارحام ولدي اولسه كلي مالي عصبه ولدنك

در كبنت ابن اخ لاب وام اولاب وابن بنت اخت لاب وام اولاب

فجميع المال لها دونه وارسه اخ واخت لام اولسه لر مال للذكر

مثل حظ الانثيين تقسيم اولر عند ابي يوسف زيرا ابدان فروع

كوزلر وعند محمد يقسم انصافا اصوله كوزلر قربده مساوي

اولالر كلسي ذوي الارحام ولدي اولسه كبنت ابن الاخ لام وابن

بنت الاخت لام كالمسئلة المتقدمة للذكر مثل حظ الانثيين عند ابي

يوسف

يوسف والنصيف عند محمد فرابن مساوي اولسالر كلسي عصبه ولدي
اولسه كبنتي الاخ لاب والام اولاب ياخود كلسي صاحب فرض ولدي
اولسه كثلث بنات اخوات متفرقات ياخود بعضي عصبه ولدي
وبعضي اصحاب فرايض ولدي اولسه كثلث بنات اخوة متفرقة حكم
بوصورتلرده عند ابي يوسف المال يقسم بين اولاد بني الاعيان ثم
اولاد بني العلات ثم اولاد بني الاخياف للذكر مثل حظ الانثيين ٥
وعند محمد يقسم بين الاعيان والاخياف بطريق الثلث والثلثا
يعني يقسم الثلث بين الاخياف على السوية والباقي بين بني الاعيان
ايضا فاعتبار عدد الفروع في الاصول نصفه لبنت الاخ نصيب
ابيها والنصف لاخرين ولدي الاخت اثلاثا للذكر مثل حظ
الانثيين بهذه الصورة **فصل** في الصنف الرابع من ذوي الارحام
بوصنف رابع دخي تقاروده ذكر اولندكه ميتك بابا سنك اتا
برارقرنداشيلد وميتك باباسنك مطلقا قرنداشلريدر و ميتك
اناسنك مطلقا ارقرنداشلريدر دخي بونذكر اولانلرك اولادي
واولادي اولاديدر ميراث برسي بالكن قلسه جميع مالي الور
يقاروسنقلرده كي كبي كلدكه برسندن جمع اولسالر حيز قرابتلري
مساوي اولسه اقوي ميرا اولي در بالاجماع يعني اناتا ابن عمته اولي در

آتا بردن واتا برا ولي در آنا بردن بر مسئله ده جمع اولسالر حيثيت
قرابتلري متحد اولسه قوت قرابتده دخي مساوي اولسلر يعني كلسي آتا آنا
بر ولدقلري يا آتا بر اولدقلري يا آنا بر اولدقلري بو وجه اوزره اولماده
تقسيم للذكر مثل حظ الانثيين در الا ابن سماعه نك ابي يوسف حضرتنده
روايتنده كلكه آنا بر اولسلر مال على السوية اولور ديو بر مسئله ده جمع
اولسالر حيثيت قرابتلري مختلف اولسه قوت قرابته اعتبار يوقدر ثلثان آتا طرفنه
ثلث آنا طرفنه ويرلدكدنصكره هر فريقده قوت قرابته اعتبار اولنور اندنصكره
هر فريقك نصيبلري اتحاد قرابتده كبي تقسيم اولنور كلدك صنف
رابعك اولادنده دخي ميته هر قنقسي يقين ايسه ميراث انوكدر
بر مسئله ده جمع اولسالر درجه ده مساوي اولوب قوت قرابتلري
متحد اولسه يعني كلسي عصبه ولدي اولسه لبنت العم لابوين مع
بنت العم لاب وياخود كلسي ذوي الارحام ولدي اولسه كبنت
العمة لابوين مع بنت العم لاب اولام قوي قرابتي اولان بالاجماع
اوليدر يعني آتا آنا بر ولدي اولادر آتا بر ولدندن وآتا بر
ولدي اولادر بر ولدندن بر مسئله ده جمع اولسلر درجه ده
مساوي قوت قرابتده مساوي حيز قرابتلري متحد لكن بعضي
عصبه ولدي اولسه فولد العصبة اولي بالاجماع كبنت العم وابن

العمة

العمة كلاهما لاب وام اولاب المال كله بنت العم دونه
لانها ولد العصبة . بر مسئله ده جمع اولسلر قرابتي مساوي
حيز قرابتلري متحد لكن قرابتلري مختلف اولسه يعني بعضي
عصبه ولدي اولسه لاب وبعض ذوي الارحام اولدي
اولسه لاب وام كابن العمة لاب وام مع بنت العم لاب
حكم بو صورتده مختلفدر ظاهر روايتده مال قوة قرابتي
اولانكدر اما بعضلر مال عصبه ولدنكدر ديدي . بر مسئلده
جمع اولسالر حيز قرابتلري مختلف اولسه يعني بعضي عمه
جهتندن وبعضي خاله جهتندن اولسه بو صورتده قوة
قرابته اعتبار يوقدر ولد عصبيه ده دخي اعتبار يوقدر في ظاهر
الرواية بل يقسمان على طريق الثلث والثلثان يعني ثلثاه
انا قرابتيله اولاشنه وثلث انا قرابتيله اولاشنه ويرلر
هر فرقه‌نك اولاشدقدنصكره يقسم المال على ابدان فروعهم
مع اعتبار عدد الجهات في الفروع عند ابي يوسف وعند محمد
اول بطنده كه اختلاف واقع اولدي انده قسمت ايدر مع
اعتبار عدد الفروع والجهات في الاصول بونده اكه مثال كركه
اولدي بر عدد فروع اعتبار اولنمز وبري عدد جهات

اعتبار اولنمز وغنه **مثال اوله** **مثال ثانی**

مسـ اصل مسئله ٣ تصحیح عند محمد ١٨			
عم لاب	عم لاب	خال لام	خال لام
بنت	بن	بن	بنت
بن	بنات	بنان	اثناه
٦	٦	٤	٢

مسـ اصل مسئله ٣ تصحیح عند ابی یوسف ١٢			
عم لاب	عم لاب	خال لام	خال لام
بنت	بن	بن	بنت
اثناه	بناه	بنان	اناه
٤	٤	٢	٢

ابو یوسف قاتنده بو صورتده اصل مسئله اوچدر ثلثان
لقرابة الاب اوغلانلره اکی قزه ویرورز برن اوغلانه وبرن
اکی قزه للذکر مثل حظ الانثیین وثلث لقرابة الام خال وخاله
اولادینه یعنی اکی قزه ایله اکی اوغلانه که بسط ایدجک التی
اولور بر التیه کسرلتی اصل مسئله اوچه اوردق اون سکز
اولدی اون ایکیسن اتا طرفنه التسن انا طرفنه للذکر مثل
حظ الانثیین ویرورز عند ابی یوسف • کلدک امام محمد
قاتنده کذلک مسئله اوچدرلر تقسیم اون سکزدندر
فاما فروعی اصولده کوزدب اصولره تقسیم ایدرز
ثلثان اتا طرفنه وثلث انا طرفنه مثلا فروع عمک اکی
قز اوصولده اکی عمة اولور وفروع عمک بر اوغلان
اصولده بر عمی اولور ثلثانک نصفکه بر ثلثدر اوغلانه

١

اینک دده سی نصیبدر وآخر ثلثی اکی قزه اینکه ابالری
نصیبدر ولیکن برایکنه کسر اکه بو قزه کلدکه خاله وخاله
طرفندکی ثلثده فی باعتبار عدد الفروع فی الاصول اوج بولک
اولور زیرا فروعی اکی وغلان اصولی اکی خالة اولور
اصوله صفتن کرو فروعی کی اکی قزده فی اکی خاله اولور
اصوله صفتن کبی اکه خالة فی اقتصار ایدرلر اینی دزبر خاله
الور ایلر اولسه ثلث اوج خاله کسر کلدی بوده موقوف
اولکدا اکی موقوف فی بواوج موقوفدر اوداق التی اولور
اصل مسئله اودر اوچ اوی سکز اولور او اکسن اناطرفندر
الله فروعی التسی اوغلانه والتسی اکی قزه کلدکه باقی
التی ده فی فروعی کی خاله قزلرنه دردن واکسن خالته ٥
اوغلانلرنه ابالری نصیبدر فهم دیرا ثم فروعنه ٥ فافهم
اوغلانک بری واردی مفرد بیرینی ایلیسه اوداق التی
اولور اکا کذلک عمت قزلرینک ده فی بری واردی الینه اوداق
التی اولور اکا معلوم اوله کلدکه شکل ثانیه ابی یوسف
قاتنده بوصورتده فی اصل مسئله اوچدر تصحیح اون
ایکیدن ثلث ثلثان اولور ثلثان اناطرفی فروعنه که وهی

ابنان وار بع بنات باعتبار الجهات في الفروع اختصارا ابدالله
درت او غلانلر اولور اگه درده کسی کلدکی ثلثنا اناطرفی فروعنه
که وهي ايضا ابنان واربع بنات بودخي اختصار ايلنلر درت
اوغلان اولر بردره کسر درت موقوف ويوزالتي موقوفه يعني
دردي اصل مسئله اوچه اوزاوت اکي اولی سکزن اناطرفنه
دردن اناطرفي فروعنه للذكر مثل حظ الانثيين دردن ابنانره
ودردن بنتانره باعتبار الجهات تمام فصل في الخنثى
خنثى لغلی وزن اوزره در لغتده يومشقه دیرلر حتی
برکمسنك شدتی وصلابتی اولماسه مخنث دیرلر خنثى اصطلاحده
شول کمسنه دیرلر که انده ارکلر التی وخاتونلر التی اوله وياخود
اکسده اولماير کوبه کندن بتول ايده کلدککه خنثى اکي قسمدر
بري خنثى غيري يشکللر وبري خنثى شکلدر شول بيلکه
ذکرندن بتول ايلسه وياخود صقلی کلسه ارکلمکنده در
عورت اسبابی شکل مثا به سنده در فرجندن بتول اتسه
وياخود ايمکی بلوسه عورت حکمنده در وارسه اروعورت
علامتلرنده مساوی اولسه خنثی مشکل اولر خنثی مشکل ایچون
اقل نصيبين واردر يعني اکی حالك يارمزي واردر عند

ابي

ابي حنيفه واصحابه وعليه الفتوى يعني خنثى لى مذكر تقديرين
ايدوب ومؤنث تقديرين هر برنده دكروكى تصور اولنجاق ٧ ادوب ع
فنه نصيب آزايسه خنثى يه اول نصيبى ويرلر متنده اعنى اسوء
الحالتين ديمك خنثى يه ايكى حالك يارمزى وآردر ديمكدر بونده
درت نسنه اكلندي بري بوكه مذكر نصيبى آز اولوب مذكر نصيبى
ويرلمكدر وبري بوكه مؤنث نصيبى آز اولوب مؤنث نصيبى
ويرلمك وبري بوكه مذكر لكنده ميراث يامك وبري مؤنث
لكنده ميراث يامكدر اولكيه مثال بر عورت فوت اولدي ارن
وانا سن وخنثى قرنداشن قودي انا انا بر يا اتا بر اره نصف انا يه
ثلث خنثى مؤنث اولسه نصف آخره مستحق اولرايدي مذكر اولسه
ما بقي يه كه سدس در اكا مستحق اولور ايدي مذكر تقديرا اولنوب بو
صورتده التيدن بر ويرلر • تاننجيه مثال عورت فوت اولدي
اوغلن وخنثى ولدن قودي بو صورتده خنثى قز تقديرا اولنوب
قز نصيبين الور اقل نصيبين اولدوغيچون • تالثجيه مثال
عورت فوت اولدي ارن واتا انا بر قز قرنداشن واتا بر خنثى
قرنداشن قودي اره نصف قز قرنداشه نصف آخر ويرلور بو صورتده
خنثى ار تقديرا اولنوب نسنه ويرلمز عصبه اولراكن مؤنث تقديرا اولنسه

عول ایله سدس ویرلر ایدی صاحب فرض اولر ایدی تکملة للثلثین
رابعیجه مثال برکمسنه فوت اولدی اتا انا بر الکی قز وقزنداشلیم اتا بر خنثی
قرنداش قودی اتا انا بر ایکی ملثان اتا بر خنثی مذکر اولسه ما بقی یه
مستحق اولر ایدی مؤنث تقدیر ایلدیلر هیچ نسنه ویرلمز فانهم کذلک
مقصود بو برکمسنه فوت اولدی براوغلن و بر قزن و بر خنثی سن قودی
بو صورتده خنثی یه قز نصیبی ویرلر قز نصیبی آز اولدوغیچون
وهم اقل متیقندر متیقن ایله عمل اولنر وابن عباس قولی اوزره شعبی
قاتنده خنثی ایچون ذکر اولان صورتده مذکر نصیبنک دخی نصف
ومؤنث نصیبنک دخی نصف واردر ابو یوسف ایله امام محمد شعبی
نک قولنک تخریجنده اختلاف ایدیشلر قال ابو یوسف للابن
سهم والبنت نصف سهم والخنثی بالثلاث ارباع سهم یعنی ابی یوسف
تخریج قول شعبی اوزره مسئلهٔ مذکوره ده اوغلانه بر سهم قزه نصف
سهم خنثی یه بالثلاث ارباع سهم یعنی بر سهمک درتده اوچ بخش
ویررلر دیرا خنثی مذکر ایسه بر سهم کامل الور ایدی ومؤنث ایسه سهم
نصف سهم الور ایدی واردکی جانبه رعایت ایدوب نصف نصیب مذکر و نصف
نصیب مؤنث الور یعنی مذکر نصیبی بر سهمک نصفی ومؤنث نصیبی
نصف سهمک نصفی که ربعدر جمع اولجق اوچ ربع اولر مذکر نصیبنده

اقل مؤنث نصیبندن اکثی بیانی بو کم خنثی یه قز نصیبی متیقن ایدی ٥
ویرلدی دخی خنثی باقی وارثه ایله نصف آخرده نزاع ایتدی بن مذکرن نصف
سهم الدم نصفنی کرک کیم نصیبم تمام دیکه دیدی باقی وارثه دیدیلرکه
نصف آخره حقک دکل بزم در سن مذکر مطلق دکلسن دیدیلر چونکه نصف
آخرده بولارکه نزاع برابر اولدی اول نزاع اولنان نصف تنصیف ایدوب
ربع خنثی یه ویرلدی اولکی نصف متیقن ایله ثلاثة ارباع سهم اولدی
ربع محرجنه کسر کلدی مجموع نصیبلری ایکی سهم وربع سهم اولدی درده ضرب
ایلدکده طقوز اولدی درددن اوغلانه اکسی قزه اوچی خنثی یه ویرورز
بونا تخریج ابی یوسف کلدکه امام محمد قاتنده خنثی ایکی اولیجق تقدیر
مسئله بشدن اولور درددن اوغلانه خنثی یه بردن قزه وخنثی مؤنث اولیجق
تقدیر مسئله درتدن اولور اکسی اوغلانه وبری قزه وبری خنثی یه ویره
ایلیه اولسه خنثی بو ایکی نصیبلرکه نصفنی الورکر مسئله تمثلن باعتبار الحالتین
وتصح من اربعین یعنی ذکورت مسئله سی بشی انوثت مسئله سی درده اوردر
یکرمی اولور یکرمی ایکی حاله اوردق قرق اولور بعده ذکورت مسئله سنده خنثی
نک اکسی انوثت مسئله سی اوردر سکز اولور وانوثت مسئله سنده
برن ذکورت مسئله سی اوردر بش اولور جمع اولسه اون اوچ اولور خنثی یه
قرقدن کلدکه ابنک ذکورة مسئله سنده اکسی انوثت مسئله سی درده اوردق

سکزاولر وانوثت مشکله سنده ایکسی ینه ذکورت مشکله سنه اودر ساق
بیشه اوزاولر جمع اولدقده اون سکزاولور اوغلانه کلدکده قوک ذکورت
مشکله سنده بر انوثت مشکله سنه اودر ساق درت اولور وانوثت مشکله
سنده بر ذکورت مشکله سنه اودر ساق بش اولور جمع اولدقده طقوز اولور
تو وير لور قرقده هذا عند محمد امامینک شعبی قولی اوزره تخریجنک
فرقی ابو یوسف تخریجنده خنثی ثلث زیاده الور امام محمد تخریجندن
زیرا خنثی ابی یوسف تخریجنده طقوزدن اوچ الدی اون سکزدن التی الور
اوتوز التیدن اون ایکی الور بایقی درتدن دخی هر برن طقوز بولک اتدکده
اون ایکی تسع اولور اون ایکی تسعنک طقوزی بر سهم اوچ تسعی دخی ثلث سهم
اولور جمع اولدقده اوچ سهم بر ثلث اولور فافهم

فصل في الحمل

اکثر مدة الحمل ایکی یلدر ابو حنیفه قاتنده عایشه انا مزدن حدیث کلمشدر قالت
لا یبقى الولد في رحم امه اکثر من سنتین ولیس بن سعد قاتنده اوچ یلدر
وشافعی قاتنده درت یلدر وزهری قاتنده یدی یلدر واقل مدة الحمل ستة
اشهر مدة حملک اقلی التی آیدر بالاتفاق زیرا ابن مسعود حدیثنده یاتدکده
اوغلان انا رحمنده درت ایلق اولدقده نفخ روح اولنور اکی آیدخی
خلقتی تمام اولور وجوده کلمه اولور بوندخی دلیل بودر که امیر المؤمنین عثمان حضرت
خلافتنده بر کیمسه بر عورت نکاحلندی بعد النکاح التی آی تمامنده بر اوغلی

طغري اميرالمؤمنين وقصد ايدركه عورت بحم اندن ابن مسعود حضرتي منع
ايدوب ايتدي حضورمكزده وارسز كلام الله ايله ايلك ددي زيرا اقرأ حمله
وفصاله ثلثون شهرا دنشدر انان حملنده ولكه طوغورمسي وايو لماسي اوتوز
آي اولور الكيجق بيلدي وقال الله تعالى وفصاله في عامين دخي دنمشدر فصال
الكي يلدر دينك معلوم اولدكده حمل الحون بيجق سل قالدي يعني التي آي
قلدي اقل مدت حمل التي آي اولدي اتفاق علما بوندن اوزرندر التي
ايده نسب ثابتدر هكذا روي عن علي رضي الله عنه كلدك امام اعظم قاتنده
حمل ايچنده درت اوغلان ويردن تعين نصيبي توقف هر قنقسي اكثر ايسه باقي
قدر اقل انصبا ويرلر وامام محمد قاتنده اوچ اوغلان ويا اوچ قز
نصيبي توقف وابو يوسف حضرتي قاتنده بر اوغلان نصيبي توقف فتوي دخي
بونكله قدرندر وسايرورثه‌دن كفيل الالو على قول ابي يوسف وارسه
حمل ميتدن اولسه الكي يلدن اكسكده ولدكلسه وعورت عدتم كچدي ديمسه
يرث ويورث عنه وارسه عورت زوجي فوتي ولدقنه صكره الكي يل تمامنده ولد
كتورسه نسب ثابتدر ولكن لايرث ولايورث عنه زيرا سكرات موتده علوقه
دشمز اولد بوجهده محال الدر واما ولد ميتدن اولماسه غيردن اولسه يعني
ولد محروسه اولسه يعني محروم انا انكه ياخود محروم ورده نكل وياخود
محروم قرنداشي اولسه اكر التي آيدن اكسوكده طوغسه ميراث بر واكر

التی آیره و التی آیرن اکثرده طوغسه میراث یمز ولد دخی محروم در اتامی
کبی زجرا له بحکم الشرع وارسه ولدک اقل چیقسه دخی فوت اولسه میراث
یمز وارسه اکثری چیقسه دخی فوت اولسه میراث یر وارسه صبی اغلسه دخی
فوت اولسه میراث یر زیرا نقلنا که بقاروده ذکر اولنمشدر حال وارسه
مستقیم طوغسه اعتبار کوکسنه در وارسه ترس طوغسه اعتبار صرتنه بیه دک

فصل فی المفقود بو فصل مفقود بیاننده درکه اسنانده غیبت
ایدوب خبری بلنمایه دیرلو نه مکانده در المفقود حی فی ماله حتی لا یرث
منه احد یعنی مفقود دریده کندو مالی حقنده مالندن کمسنه میراث المیه
عروض و عقارندن کمسنه بیع اتمک اولمیه متی و کاتب و الزم الیمن کندو
نصب اتدوکی وکیل ویاخود قاضی نصب اتدوکی وکیل ضبط ایده بعد حی
وارسه اداء دین ایده و نفقه فرضدر واجب ولا اقرباسنه مالندن و یره
تصرف ایده و هلاکدن قورته ولاین صاتی و عورتی و امّ ولدی کندو حیی
حاضر ولدوغی کبی در دکسه کما علمنی اما امام مالک قتنده مفقودک عورتی
درت یلده صکره طلب ایلسه قاضی تفریق ایده عورت وفات عدتن چکه
درت آی اون کون بعده هرکه دلرسه وارر اکصوکره وارد دخی ان جماع
اتدن اولکی ارکلسه عورتینه یدر و بر ارکر بعد الجماع کلسه حقی یوقدر بحکم
الشرع ثابتحی ارکلدر فاما شرع نقایده مسطوردر و الآن قال مالک اذا مضی

اربع سنين يفرق القاضي بين المفقود وبين امراته ثم تعتد
عدة الوفات ثم يتزوج من شاءت فاذا جاء زوجها الاول فهو بالخيار
ان شاء تركها على الثاني واخذ منه المهر وان شاء فسخ نكاح الثاني وتزوجها
دين والامام شافعي قاتنده اركم عورت نفقه سندن عاجز اولسه وارده ن
قاضيه عورت طلبيله بينهما تفريق ايدر ارحاطه اكين قال صدر الشريعة علماونا
استحسنوا ان ينصب القاضي نايبا شافعي المذهب يفرق بينهما يعني اركم
نفقه دن عاجز اولسه بزم امام لرموز مذهبي اوزره عورتك طلبيله تقليد نفقه
ايدرلر واستدانته اذن ويرلر اري اوزرنه دين ايدب نفقه سيد صكره
ار مال كسب ايدب اول ديني ادا ايدر لكن مستحسن بوديكه بر شافعي مذهب
اهل علم حاكم الوقت اولن نايب نصب ايدر اري بو زنده عورتك تفريق ايده
قاضي اولي حكمي وتفريقي تنفيذ ايدر اما ار غايب ولسه تفريق اتميه زيرا زوج
غايبك نفقه بر عجزي وعدم عجزي معلوم دكلدر اكر نوع غايب اكين قاضي
شاهده كليوب تفريق ايسه حكمي نافذ دكلدر وهو الاصح كذا في البزازية والهداية
يس بو نك ن معلوم اولديكه زوج غايبك ولرقن دررت ييل تعيين اولنق
امام مالك مذهبي اوزره ايمش واد نفقه دن عاجز اولنق ايله تفريق امام
شافعي قولي اوزره حنيفي مذهبي حاكم الوقت تجويز وتنفيذ ايتمك ايله
حكم شرعي لاحق اولوب تفريقي جايز اولور ومفقود دن عدة وفات

چکدرمک تفریق اولنمز عنین اولرکوبا موتنه حکم اتمش کبی اولر علی
مذهب امام مالک ومفقودک مالی توقف اولنور تا بینه ایله
موتی ثابت اولنجه ویاخود علی اختلاف الروایات مدة کچنجه
بعضلر اقرانی قالمیه دیمشلر وبعضلر یوز یکرمی یل کچه دمشلر
وبعضلر یوز اون یل وبعضلر یوزش سل وبعضلر طقسان
یل کچه دیمشلر وبعضلر رای قاضیه مفوضدر دیمشلر یعنی
قاضی مفقودک حالنه نظر ایدوب کندی کبی قوجامیدی ویکیت میدی
ونه مکانده کتمشدر ونه زمانده کتمشدر یعنی فتنه زمانی میدی ۵
ودکزده میدی اکا کوره عمل ایدوب حکم ایده وهو الاصح قاضینک
اهل فراست وصاحب شریعت اولمز ایله حکم اولادن واکر
بکیدکن وصحت وسلامت کتمش ایسه اقرانی کتمسنه اعتبار اولنور
وموقوف للحکمدر نی حق غیره حتی توقف نصیبه من مال مورثه
کما فی الحمل یعنی مفقودک مالی موقوفدر غیری حقنده حتی
میراث بیاجلی کسنلردن حصه‌سی ونصیب موقوفدر تا حالی
معلوم اولنجه وادسه مورثندن اول کندینک موتی معلوم اولسه
مورث ترکه‌سندن نصیب یوقدر کلدکه قاضی مفقودک موتنی
حکم ایتمطه ماتنه حکم ایلسه مال موجود اولان ورثه‌نک اولور

عند

عند الحكم يعني موتنه حكمندن اوله فوت اولان ورثه سنه
وقوعنه نسنه يوقدر زيرا مفقودك موتى معلوم دكل ايدي
موتنه بيان حكم قاضى لاحق اولديغى وقتدن اولور ومرتد
ومرتده مسلمانلر اولدقده ازادلو لرلو رقيقه عودت اتمز يعني
قاضى عتقنه حكم اتدكى قوله وقراوش رقيته عودت اتمز ٥
وعودت تجديد نكاح اولمينجه ارنه حلال اولمز وعينى زايل
اولان رشقلري كيبدر كمسنه يه تضمين اتدرمزلر اما عيني باقي
اولان نزفلري ينه الورلر كمسنه نزاع ايمك اولمز
فصل في المرتد والمرتدة مرتد دين اسلامي ترك
ايدنه ديرلر وارتداده قتل اولنه ويا خود دار الحربه لاحق اولسه
قاضي لحوقنه حكم ايلسه حال اسلامده كسب اتدوكي مسلمان ورثه
لرينكدر ومرتد ايكن كسب اتدكي يوضع في بيت المال عند ابي
حنيفه فاما امامين قاتنده حال اسلامنده وحال ردتنده
كسب اتدكي كلي مسلمان ورثه لرينكدر وشافعي قاتنده سواء
كان كسبه في حال الاسلام او الردة لبيت المالدر ودار
الحربه لاحق اولدقدن صكره كسب اتدكي بالاتفاق بيت
المالكدر كلدك مرتده نك كسب اتدوكي كركسه بعد اللحاق

وکرکسه قبل اللحاق کلسی مسلمان ورثه سنکلدر عند اصحابنا
مرتد ومرتده هیچ برکسندن میراث یمز نه کافردن ونه
مسلماندن اما مکرکه بر اهل ناحیه کلسی مرتد اولالر اول وقت
بر بریندن میراث برلر مرتدنک شبهه سن حل ایدرلر اسلامه
کلورسه کلدک والا حبس ایدرلر وچ کون صکره تکلیف
اسلام ایدرلر والا قتل ایدرلر مرتده ده خلافنجه تکلیف
اسلام ایدرلر کلمز ایسه حبس ایدرلر ابدی حتی حبسده
فوت اولا کیدر قتل یوقدر وار مرتد اولسه دخی
عورتنک عدة ایچنده فوت اولسه طلاق فار کبیدر عورت
میراث یر وار عورتنک عدتی چقدقدن صکره فوت
اولسه امام محمد قاتنده بینه وارثدر میراث یر ابو یوسف
قاتنده

فصل

فی الاسیر شول اسیر که
کافرده محبوسدر اگر مرتد اولمش ایسه حکمی مرتد
حکمنده درکه کافره لاحق اولدی فی حال مفارق دینه
وشولکه محبوسدر علی دین الاسلام انوک حکمی مسلمانلر حکمی
کبیدر لاثبین امراته وشول اسیر که اسلامی ودرتی
بلمزنجه دن انوک حکمی مفقود حکمی کبیدر مالی تقسیم اولنی

وعورتی

وعورتہ انَّہ وارمن تاایکی شاهد عادل ردّ تند شهادت
ایدنجه یجان شهادت ایلسلر قاضی عورتنک تفریقنه
حکم ایلی ومالنی دخی بین الورثه تقسیم ایلی **فصل**
فی الحرقی والغرقی • واَرسه بر بولک جماعت غرق
اولسالر ویا خود طام باصسه قنقسی اوکه
فوت اولدغی بلنمسه علمآء ۲ جعلوا
کانهم ماتوا معًا یعنی هر برنیک مالی
لورثته الاحیاء ولا یرث بعض الاموات
بعضًا وهذا هو المختار یعنی
مختار مذهب بودر که مال
موجود ورثه نکدر

تمت
قد تم بعون الله
الملک الوهاب
فی ۹۶۱
فی اواسط
شهر
ربیع الاول

یو صورتده قتوی حانه اراینه اولا ...
متعصب ایجب بوا جمع اولوب آئمه و ...
مجلسلر قورقب شطرنج و تو ... و بونکر ...
بعضی لعب وما لا یعنی کلامیله ابتعب ...
ایده کلدیکنی حمیتی حاطج کنتو ...
ایدوب و بو معوله حالله ایجلان ...
حلاله اعتقاد ایله ایدنانی شرعا نه لازم
الجواب
جمله سنه حق تعالی حضرتلرینک وملائکه ...
و جمیعورک و اهل اسلامک لعنتی لاحق
اولور
کتبه ابو
الضعف

بسم الله الرحمن الرحيم

قال الشيخ الامام الاجل الزاهد ابو سعيد رحمه الله اعلم ان جميع ما يتعامل الناس
انواع مكيل وموزون ومذروع وممسوح وجميع ذلك لا يستغني عن العدد والعدد
اربع منازل احاد وعشرات ومات والوف فالاحاد من الواحد الى تسعة والعشرات
من عشرة الى تسعين والمات الى تسعمائة والالوف من الف الى تسع الف فالاحاد في الاحاد
احاد وفي العشرات عشرات وفي المات مات وفي الالوف الوف فاذا ثبت ان الاشياء
لا يستغني عن العدد فليس يمكن الوصول الى معرفة الحساب كما ذكرناه الا بعد الوصول
الى معرفة الضرب وهو على عشرة اضرب وهو الاحاد في الاحاد والاحاد في العشرات
والاحاد في المات والاحاد في الالوف والعشرات في العشرات والعشرات في المات
والعشرات في الالوف والمات في الالوف والالوف في الالوف واما ضرب الاحاد في الاحاد
بالغ ما بلغت مثاله اذا قيل لكم ثلثة في الاثنين معناه كم الثلثة مرتين وكم اثنين ثلث
مرات وعلى كل حال ستة فلا بد من معرفة هذا الفصل لان جميع ما يراد من انواع الضرب
بالزيادة على ترتيب الاحاد وسنبين ذلك فيما بعد ومعرفة ذلك هو ان تعلم ان واحد
في واحد واحد وفي اثنين اثنان وفي ثلثة ثلثة وفي اربعة اربعة وفي خمسة خمسة وفي ستة ستة
وفي سبعة سبعة وفي ثمانية ثمانية وفي تسعة تسعة وفي عشرة عشرة وعلى هذا ابدا لان معناه
ما يشتريه الله واي شيء عدد من هذه الاعداد مرة واحدة فالواحد ليست بشيء لانه
يقال واحد في اثنين وهو اثنين فالواحد ليس لشيء واما اثنين في اثنين اربعة وفي ثلثة ستة وفي اربعة
ثمانية وفي خمسة عشرة وفي ستة اثنى عشرة وفي سبعة اربعة عشرة وفي ثمانية ستة عشرة وفي تسعة ثمانية عشرة
وفي عشرة عشرين واما ثلثة في ثلثة تسعة وفي اربعة اثنى عشرة وفي خمسة خمسة عشرة وفي ستة ثمانية عشرة
وعلى هذا واما اربعة في اربعة ستة عشرة وفي خمسة عشرين وفي ستة اربعة وعشرين وفي عشرة اربعون

واما خمسة